

ДАЛАГА ҲАМ МЕҲР КЕРАК!

Жийдакапалик Сожидаҳон опа Маҳмудовани ҳамма танийди. 2003 йилги ютуқлари эътироф этгулик бўлди. Туманда пахта ҳосилининг салмоқли бўлишида бу аёлнинг ҳам ҳиссаси бекиёс.

Пок ниятлари умрига йўлдош бўлиб яшаётган Сожидаҳон опанинг ғайратшижоати-ю, тиниб-тинчимаслигини кўриб уни етмишга кирганига ҳеч ишонгингиз келмайди. Сожида опа белгиланган ишни тугатмагунча нафақат ўзига, ҳатто бошқаларга ҳам ором бермайди. Юртимиздаги ҳар бир неъмат азиз. Аммо пахтамиз тиллодан аъло. 50 йилдан ортиқ далада ишлаган Сожида опа ерга меҳр қўйди. У турмуш ўртоғи Умаржон ака Насриддинов билан ҳозирги Мингбулоқ туманидаги бўз ерларни ўлаштиришда ҳамон тер тўкиб ишламоқда. Опа чўртқесар. Айтганини қилмасдан қўймайди. "Ўқийман!" - деди-ю ёши қирқдан ошганда Андижон пахтачилик олийгоҳига ўқишга кириб, уни имтиёзли тугатди. Ўқимишли мутахассис бўлгач эса, уни Наманган туманидаги "Самарқанд" давлат хўжалигига, кейинчалик Уйчи туман қишлоқ хўжалик бошқармасига бош ҳосилот этиб тайинлашди. Бундай масъулиятни ҳис этгани боис, у енг шимариб ишга киришди. Ана шу заҳматли онлар беиз ўтмади. Тобланди, тажрибаси янада ортди. Рўзғори бут. Ўғил-қизларни уйли-жойли қилиб бўлган Сожидаҳон опа нафақага чиқиб, қариллик гашти-

ни суриб яшаса бўларди. Бирок, суяги пахта пайкалида қотган аёл қўлини қовуштириб ўтиргиси келмади. Кейинчалик фермер хўжалиги ташкил этишга аъло қарор қилди. Бир вақтлар зўрма-зўр 30-31 центнердан ҳосил берган майдонлардан 42-43 центнердан ҳосил ундга бошлади. Ўтган йили уларга 6 гектар қўшимча экин майдони ажратилиб, унга буғдой экилди. Хосилдорлик 70 центнердан ошди. Сожида опа қўшимча даромад ҳисобидан худуддаги кам таъминланган оилаларга, 6-боғча тарбияланувчиларига беминнат ёрдам беради. Ўтган йили ҳам 5 тоннадан ортиқ буғдойни кўп фарзандли оилаларга тарқатди.

- 2004 йилда фермер хўжалигимизни янада кенгайтирмоқчиман. Иш жойларимиз кўлайиб, одамлар ҳам иш билан таъминланади. Даромадимиз ҳам кўпаяди. Бу эса маҳалладошларимизга кўпроқ ёрдам беришимизга имкон яратади. "Меҳр ва мурувват йили"да ҳам юртдошларимиз учун эзгу ишлар қилиш кундалик мақсадимизга айланган, - дейди Сожидаҳон опа.

Асқарали МАМАТОВ

Наманган вилояти
Уйчи тумани

САҲОВАТ БЕКАСИ

Дунёни яхшилик безайди, дейишгани рост. Лекин инсон умрини, ҳаётини эса ҳунар безайди. Сурхондарёнинг Денов туманида яшайдиган Гулчеҳра опа Ҳайдарова асли савдо соҳасида ишларди. Юртимиз мустақил бўлгач кўпчилик қатори Гулчеҳра опа ва турмуш ўртоғи Қудрат акаларнинг тадбиркорлик қилишлари учун ҳам кенг имкониятлар яратилди.

Гулчеҳра опа ҳам хусусий тадбиркорлик билан шуғулланишга қарор қилди. У дастлаб ишни кўрпа-ёстиқ тикиш цехи очишдан бошлади. Кейинчалик эса уларни сотиш дўконлари очилди. Маиший хизмат кўрсатиш дўконлари ва ошхоналари очиб ишга туширилди. Либослар тикиш цехида анчагина аёллар ишлаб бошлашди, яъни юзга яқин хотин-қизлар иш билан таъминланди.

Гулчеҳра опа тадбиркорлик билан шуғулланаркан, ўзи яшаётган тумандаги боғчаларни, кўзи оқизлар ва ноғиронлар уйлари, кам таъминланган оилаларни даромадлари ҳисобидан пул ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан мунтазам таъминлаб келади. Беш нафар фарзанди бор уйсиз аёлга корхонаси ҳисобидан уй ҳам қўриб беришди.

Ишлаб чиқаришнинг янги-янги усуллари топишга ҳаракат қилаётган, ходимларининг яшаш шaroитларини яхшилашга интилаётган Гулчеҳра опа республикамизда ўлказилаётган тадбиркорларнинг танловларида ҳам мунтазам қатнашиб келмоқда. Улар тадбиркорларнинг республика "Ташаббус - 1997" танловида қатнашиб, бу борада эришган муваффақиятлари, янгиликлари учун

"Нексия" машинаси билан тақдирланишди.

- Фақат замонавий либослар тикишни йўлга қўйди, десак ҳато қилган бўламан. Миллий услубдаги сўзаналар, зардўзлик буюмлари ва Сурхон каштачилигининг ўзига хос мактабини яратаямиз. Сурхондарёнинг ҳар бир туманида ўзига хос кашталар тикилади. Масалан, Бойсун, Олтинсой, Деновникини олсак бир-биридан катта фарқ қилади. Айниқса, кўнғирот келинчақларини янада гўзаллаштириб юборадиган кадмоий тангалардан ясаладиган келинчақларнинг бош кийимларининг ҳар бири санъат асарига тенг. Бундай турли мунчоқлардан санъаткорона тўқиладиган безакларни яратиш фақат сурхонлик чеварларга хос. Биз янги иш бошлаганимизда эски миллий кашталар ва мунчоқлар билан тўқиладиган либосларни тикишни биладиган кекса момоларни олис қишлоқлардан топиб уларнинг ҳунарини ёш қизларга ўргатишга ҳаракат қилдик, - дейди Гулчеҳра опа ишлари ҳақида сўзларкан.

"Ҳунар, ҳунардан ризқинг унар", - дейишгани рост. Гулчеҳра опа Ҳайдарова эса тадбиркорлик билан эл орасида обрў-эътибор топпапти. Савоб ишлар қилапти. Уларнинг ишларига барака тилаймиз.

Басира САЙДАЛИЕВА

МЕҲР ВА МУРУВАТ ЙИЛИ

МЕҲНАТ ҚИЛГАН ЭЛДА АЗИЗ

мизни боқади. Унга фақат озгина меҳр-парварлиш бериш кифоя", - деб қолди. Онамнинг айтган гапларини бажардим. Йил ўтган сайин деҳқончилик соҳасидаги тажрибаларим ортиб, ўзимни чинакам ер эгаси дея ҳис қила бошладим. Жаммоа хўжалигимиздан 43 гектар ер олиб 22 гектарига пахта, 11 гектарига буғдой, қолган қисмига рўзғор учун керакли сабзавотлар эдик. "Меҳнат қилган элда азиз", дейишгани рост экан. Мана шу ер каттақон рўзғоримизни тўлдириб турибди. Беш нафар фарзандим, 3 нафар келиним ва невараларим ҳамisha ёнимда мен билан ҳамкор, ҳамнафас.

Тойгул ҚОРАЖОНОВА

Тошкент вилояти, Янгийўл тумани
"Тинччи" ширкат хўжалиги

Сувратлар муаллифи — М.МИРСОДИҚОВ

Болалигимда эрталаб уйқудан туриб ҳовлига чиқсам отам билан онам аллақачон деҳқончилик ишларини бошлаб юборган бўлишарди. Беихтиёр мен ҳам уларнинг сафига

қўшилдим. Бир кун дарахтлардаги кераксиз шохларни олиб ташлаётган онамга қараб: "Ахир бу эркаклар иши-ку", дедим. Шунда онам: "Йўқ, ундай дема болам, ер ҳамма-

Кибрлик инсон ҳаётида, ҳамма миллат ва халқларда қаттиқ қораланган одат.

Кибр арабча "қабара" феълдан олинган бўлиб (ўзбек тилида "лик" қўшимчаси билан ҳам қўлланади) - манманлик, гурур, димоғдорлик, мағрурлик, хирсу ҳаво, гердайиш, ҳаволаниш, кеккайиш, димоғдорлик каби маъноларни аंगлатади.

Ислоҳ динида кибрлик энг ёмон ҳислат сифатида қаттиқ қораланган. Исроъ сурасининг 37-оятда Аллоҳ: "Ер юзида гердайиб юрма. Албатта сен ерни тешиб юборолмайсан ёки ўсиб, тоғлар билан тенг ҳам бўла олмайсан", дейилган.

Кибрлик ижтимоий раволат, у инсонлар орасини бузади ва адоват солади, кишилар ўртасидаги ҳамкорлик ва муҳаббатни кетказиши, ахлоқий тарбиямизни қийинлаштиради.

Мутакаббир қанча гердайимасин, у маънавий қашшоқ, лекин ўз айбларини тан олмай, ўзини ҳаммадан юқори санайди, қулоғи мактовлардан бошқа нарсага эшитмайди.

Бошқаларнинг панд-насихатини тинглашдан бош тортади. Улар олимларнинг илмидан, фозил, доно кишиларнинг фазл-қароматидан фойдаланишдан маҳрум.

На-тижада мутакаббирлар жаҳолат, нодонлик ботқоғига ботиб кетади. Бобораҳим Машраб ўзбек мумтоз шоирлари орасида кибрликни энг кўп қоралаган ва ундан ҳазар қилишни тавсия қилган:

Такаббур элига зинҳор салом алайк демай ўтгин, Аларни бошига бу деви - малъунинг ҳавоси бор. Буюк мутафаккир шоир Фузулий айтган: **"Қамишни кўрмадингму, бош кўтарди, бўриё бўлди"** (Қамиш осмонга чиқаман деб, ён-верига қарамай, бош кўтарди, лекин одамлар тагига тушиб бўйра бўлди).

Хозирланади, ушоқ ноилар йиғиштириб олинади. Афсуски, "ҳурматли меҳмон" буларни кузатиб туради, эътироз билдирмайди. Ён-атрофида ўтирганлар ҳам бефарқ эмас, дилидан ҳамма нарсадан воқиф, "меҳмон"га нисбатан қалбида нафрат бўлади.

КИБРЛИК

Кибрлик инсон ҳаётида, ҳамма миллат ва халқларда қаттиқ қораланган одат. Кибр арабча "қабара" феълдан олинган бўлиб (ўзбек тилида "лик" қўшимчаси билан ҳам қўлланади) - манманлик, гурур, димоғдорлик, мағрурлик, хирсу ҳаво, гердайиш, ҳаволаниш, кеккайиш, димоғдорлик каби маъноларни аंगлатади.

Икки бола ёшлигидан бир жойда ўсиб, улғайиб, бир мактабда таълим олган экан. Тақдир тақозоси билан бири мамлакатга подшоҳ бўлиб кетибди, иккинчиси камбағал, қийинчилик билан ҳаёт кечирар экан. Бир яқин киши унга: "Менга қара, шундай юргандан кўра фалончи ўртоғинг олдиға бор, у мамлакатга подшоси, сенга албатта мурувват қўрсатади, бирор вилоятга ҳоким қилиб юборар, ё вазир қилиб олар", деб маслаҳат берибди.

Тарбия соати

эканлигини тушунтириб, шох олдиға кирибди. Шох тахтада ўтирган экан, "Ассалому алайкум" деб яқинлашиб, унга кўл чўзибди. Шох: "Кимсан, қаердан келдинг, нима ҳожатинг бор?" - дебди. Ҳалиги киши: "Сен билан бирга ўсиб, бирга ўқиган ўртоғинг фалончиман. Одамлардан кўзинг кўр бўлиб қолганини эшитиб, бир кўл кетай деб келувдим. Бу рост экан", - дебди-да, орқасига қайтиб чиқиб кетибди.

Олим, билимдон, ҳамма нарсдан хабари бор одамнинг кибрлиги унинг энг ёмон фожияси. "Малика ва донишманд" китобида Малика донишманддан: "Илминг офати нима?" деб сўраганда, донишманд бир сўз билан: "Кибрлик", деб жавоб беради.

Жоҳиллар кибрлигини кечириш мумкин, чунки улар нодон, саводсиз. Аммо олимлар кибрлигини кечириб бўлмайди. Кибрлик оила учун ҳам жуда катта офат, мутакаббирларнинг фарзандлари яхши ахлоқий тарбия ололмайди, отаси хулқ-атвори уни ўзига сингдиришга уринади, ўз тенгдошлари, синфдошлари орасида "фалоний"нинг ўғли ёки қизи эканлигини кўз-кўз қилишга ҳаракат қилади.

Аёлларимиз орасида ҳам манманлик, мактанчоқлик, эрининг мансаби ёки бойлиги билан керилиш, бошқаларни назар-писанд қилмаслик, бой оилаға қиз бериб, қиз олиб, дабдабали тўйлар қилиб, мактадангилар учраб туради.

Азиз ҳамюртларим, фарзандларим, инсон ҳаёти учун энг зарарли офат, оғир гуноҳлардан бири кибрликдан қочиб, қалбимизни поклайлик. Мустақил Республикамиз буюк келажаги учун кибрлик, манманликдан йироқ авлодни етиштириб берайлик.

Ҳожи Исмагуллоҳ Абдуллоҳ **Ўзбекистонда хизмат қўрсатган фан арбоби, кекса мураббий**

ТАНИШИНГ: ЗУЛФИЯ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

Феруза УМИРЗОҚОВА - Тошкент ҳуқуқшунослик коллежининг аълочи талабаси. У спортнинг таъкиди, сузиш турлари билан шуғулланади. Ўзбекистон телерадио компаниясининг "Ёилар" телеканалларида "Билагон маслаҳати" кўрсатувига бошловчилик қилди. Илганувчан қиз ўзининг ҳикоя ва мақолалари билан республика матбуотида ҳам фаол қатнашиб келмоқда. Ферузанин "Япроқлар шивир", деб номланган илк китобчаси босмадан чиқди. Танловда адабиёт йўналиши бўйича қатнашмоқда.

Элира АБДУЛЛАЕВА - В.Успенский номидаги республика махсус мусиқа академик лицейининг 2 - босқич талабаси. Элира Фортепиано бўйича таълим оларкан, И.Бах, Ф.Мендельсон, Ф.Лист, С.Прокофьевнинг асарларини маҳорат билан ижро этади. У "Санъат гунаҳари" республика кўрик-таловида қатнашиб совринли ўринни эгаллади. АҚШ да 50 дан ортиқ мамлакат ўқувчилари иштирокида ўтказилган танловда қатнашиб голиб бўлди. Элира санъат йўналиши бўйича танловда қатнашмоқда.

Қамола ЭРМАТОВАни - яхши танишсиз. У 1996 йилдан бошлаб Республика телевидениеси орқали кўрсатилаётган "Қизлар даираси" кўрсатувига бошловчилик қилади. Кўрсатувлар учун сценарийлар ёзади. Кўзни олғудек чиройли кашталар тикар экан, кўнгли гўзаллигини шеърларига ҳам жо этади. "Пок ниятни қуйлайман" деб аталган шеърий тўпламининг муаллифи. Инглиз тилини мукаммал билгани боис маҳалласидаги ҳам таъминланган оилаларнинг тўрт нафар фарзандларига инглиз тили ва компьютер саводхонлигини ўргатамоқда. Тошкент Давлат юридик институти қошидаги академик лицейида аъло баҳоларға ўқимокда.

Дилдора ХОЛМУХАМЕДОВА - Тошкент шаҳар Чилонзор туманидаги 131 - умумтаълим мактабининг 11-синфида ўқийди. У ўзининг зукколиги, истеъдоди билан иқтидорли ўқувчилар сафидан жой олган. Дилдора фанларни қўнм билан ўрганиб, жадаллаштирилган ўқув режаси асосида таҳсил олмақда. Дардан бўш пайтларида каштачилик, зардўзлик, юмшоқ йўнчоқлар тикиш билан шуғулланади. Дилдора танловда адабиёт йўналиши бўйича иштирок этмоқда.

ОИЛА, ОНАЛИК ВА БОЛАЛИК МУҲОФАЗАСИ ЭЪТИБОРДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Бош вазир ўринбосари Д.Фулмова бошқарган йиғилишда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлари ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш котибиятлари ҳамда мажмуа тасарруфидидаги ташкилотларнинг 2003 йилдаги фа-

олияти натижаларига оид масала кўриб чиқилди.

Вазирлар Маҳкамаси Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуи котибияти мудири Т.Норбоева маъруза қилди. Вазирликлар, идора ва ташкилотлар ҳамда ҳокимликлар раҳбарларининг оилаларни ижтимоий муҳофаза қилиш, оналик ва болалик манфаатларини таъминлаш борасида амалға оширилаётган чора-тадбирлар хусусидаги ахборотлари тингланди. Ўтган даврда оилаларни му-

таҳкамлаш, уларда барқарор маънавий-ахлоқий муҳитни шакллантириш борасида ҳокимликлар, маҳаллалар фуқаролар йиғинлари, хотин-қизлар кўмиталари ҳамда ҳуқуқ-тартибот идораларининг ҳамкорлиги давом эттирилди. 2003 йили аввалгиға нисбатан нўқтасдан ажралишлар ва ёшлар ўртасида жиноят содир этиш сони сезиларли даражада камайди. Қариб 140 минг нафар аёл иш билан таъминланди.

Тугиш ёшидаги аёлларнинг 98,2 фоизи тиббий кўриқдан ўтказилди, экстрагенитал касаллиги мавжуд бўлган аёллар соғломлаштирилди. Йиғилишда Қорақалпоғистон Республикаси

Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, "Маҳалла", "Соғлом авлод учун" жамғармалари ва республика хотин-қизлар кўмитаси томонидан ишлаб чиқилиб маъқулланган "Оила паспорти" шу йилнинг 1 январидан бошлаб барча маҳаллаларда тадбиқ қилина бошлангани қайд этилди. "Обод маҳалла йили"да республикадаги 5 минг 528 маҳаллада кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш мақсадида 176 минг 418 янги иш ўрни ташкил этилди. Кам даромадли оилаларға моддий ёрдам кўрсатилди.

Бошлар спортини ривожлантиришға алоҳида эътибор қара-

Нима? Қачон? Қаерда?

тилди. Оилада тиббий маданиятни ошириш, аёлларнинг соғлигини мустаҳкамлаш, соғлом авлод туғилиши ва уни тарбиялаш вазифалари доимий диққат-эътиборда.

2004 йил - «Меҳр ва мурувват йили»да маҳаллалар, соғлиқни сақлаш органлари, таълим ва бошқа муассаса ҳамда ташкилотларнинг оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш бўйича ўзаро ҳамкорлигини янада кучайтириш лозимлиги таъкидланди.

Ўз мухбиримиз

Метродаги икки жувоннинг ўзаро суҳбатини тинглаб ўйга толдим. Эшитишим зарур бўлмаган гапларни, беҳтмиёр тинглаб, бу икки ёшнинг ҳаётига ошно бўлдим. Сўзларидан билдимки, иккови университетни бирга тамомлаб, беш-олти ойнинг нари-берисиди олдинма-кейин оила қуришган - ҳаётлари бадастир. Буни эғнидаги ялт-юлт либослари, қулоқларида қимматбаҳо олтин сирға, бўйниларидаги қўша "трос" ларни кўриб ҳам билса бўлади. Тўй-ҳашамга, театрга-томошага боргандагина эмас, ишга, ўқишга, ҳатто бозор-ўчарга борганидаям ясан-тусан ёшларни кўриб, ўрганиб қолганлигимдан унчаём эриш кўринмаган эса-да, мақтанлишлардан бирдан нолишга кўчишгани ғашимни келтирди.

Ҳозиргина ўзларининг айтишларича: «еганлари олдиларида, емаганлари орқаларида», кийимлари чинни чирокдай-ку, маошлари етмаганидан нолишлари осмонни ўпиради. "Давринг келибди, сур бегим" деганидек, замонадан қувониб-қувониб яшаса нима бўларкан?" - деган фикр ҳаёлимни узоқ-ўттиз бешинчи, қирқинчи ва эллингинчи йилларга олиб учди. Болалигимни, ҳаётнинг оғирлигиданми, қора нонга зорликдан - болаларини очлик азобидан қутқариш учун қўлоғидаги олтин сирғаси-ю, қўлидаги тилла узугини "Торгсин" деган магазинга олиб бориб икки-уч қадоқ унга ёки гурчга алмаштириб келган раҳматли онагинам Вазирхонни ва ҳар одамга бир кунга мўлжалланган 400 грамм нонни етказолмай қийналган янга пошшаларимни эслаб кетдим. Онам-ку, тўрт бола билан бева қолиб, ўттизинчи йиллардаги оочарчиликдан болаларини омон сақлаб қолиш учун бор бисотини сотган - хонадонда қоққанда қозик қолмаган эса-да, нолимаган эдилар-а... Уч тоғанининг уч хотини - менинг қадрдон янга пошшаларим-чи? Эҳ-ҳе... Улар кўрган кунни ҳозирги ёшлар бошига солса, чидаша олармикан? Шундай ўйлар билан борарканман,

баъзи-баъзида меҳмондорчиликда юз бериб турган ношукурчиликлар ҳаёлимга келди. Катта-катта хонтахталарга ёзган шохона дастурхон атрофида яйраб ўтирган кайвони аёлларнинг ҳам турмушдан нолиганларини эслаймам. Анави ёшларни ёш-

роналик ўрнига нолиб ўтиришса, шу ризқни берган яратганнинг қаҳри келишидан кўркмайдиларми?

"Бу нима ўзи?", "Ношукурчиликми? Ёки кўрнамаклик?" Қалбим тубидан отилиб чиққан унсиз жавоб айна кўнглимдаги гап эди. "Бу қаноатсизлик! - Беш панжани баробар оғизга олиб боришга интилиш..." Бунинг натижасида ота-боболаримизда ҳеч қачон бўлмаган удумларни ҳаётга жорий этиб, бобокалонларимиздан қолган урф деб даъво қилишга уялмаймиз-а...

Шунда бирдан ўзимнинг ҳозирда олди саксонга борган уч янгамнинг ёшлик чоғлари кўз олдимда гавдаланди. Нега уларнинг нолишлари осмонни ўпирмаган экан? Ахир фақат 5 йил давом этган уруш йилларидаги оочарчиликнинг ўзи қиларини қилмаганимиди? Янга пошшаларимнинг бир чит кўйлаги икки бўлганди-ку...

Болаларга кийинтиришга либос, тўйдиришга нон топилмаган, кечаси чироқ ёқишга керосин, кир ювишга совун бўлмаган даврларда ҳам гўдақларини чинни-чироқдек тутган, дунё кўзига қоронғу бўлган чоғларда ҳам гўдагини қаргамаган янгаларимга таҳсинлар ўқийман.

Ўхпам қаноатли, сабр-тоқатли бўлишган экан-а, улар. Меҳру саҳоватини, ширин сўзликларини меҳрим товланиб эслаймам. Қайнэгачиларининг фарзанди бўлган бизларни - тўрт етимни - ўғилларни ҳам, қизларни ҳам бирдай, исми-исминини жуфт айтишарди. Мана, ўшандан буюғига элик-олтмиш йил ўтибди-яки, бизнинг фарзандларимиз, набира-ларимизга сизлашади, исминини "хон" сиз тилга олишмайди. Кейинги йиллар қадри-ларимиз, одатларимиз йўқолиб кетишига ҳам эъ қолди. Лекин менинг Саноятхон, Саломатхон ва Рихсихон каби янга пошшаларим туфайли қаноат, сабр-бардош, меҳру-оқибат эзгуликлари сақланиб келаёттиди, сақланиб қолади, албатта.

Холида АХРОРОВА

Турмуш сабоқлари

ҚАНОАТЛИ КАЛДРОН

ЯНГА ПОШШАЛАРИМ

лигига борди дейилса, булари ахир энг оғир кунларни кўришган-ку. Нега бундай қилишаркин, деб савол бераман ўзимга. Ёки унут бўлиб кетими у кунлар? Шохона дастурхон ёнида ўтириб, ҳозиргина оппоқ момикдай гулчалар, ёлғич патирларни ушатганлари нахотки дарров ҳаёлларидан кўтарилган бўлса? Шук-

ОҲАНГЛАРГА ЖО БЎЛГАН ДУНЁ

Яхшилардан сўз очдик

ган шаҳридаги турли мусиқа билим юртларида дарс берди, вояга етмаган болалар учун ўзбек ва рус тилларида кўшиқлар ёзди, кўйлар басталади. Унинг "Ўзбекистон", "Келинчак", "Онажон" каби болаларга аталган кўшиқлари аллақачон машҳур бўлиб кетган. Дилбар Тошбоева бугунги кунда Наманган Давлат Миллий Университетида дарс бериш билан бирга бир неча йиллардан буён илмий иш билан шуғулланмоқда.

-Болалар мусиқа илмини тадқиқ қилиш иштиёқи

ҳамиша ҳаёлимни банд қилиб келди. Болаларимнинг оёққа туриб кетишини кутдим. Йиллар жуда тез ўтиб кетибди, мен эса ҳеч нарса қилишга улгура олмабман, деган туйғулар оромимни ўғирлаган. Бошлаган ишларимни сўнгига қадар етказмасам бўлмайди. Лекин илмнинг ўзига яраша машаққатлари кўп-да...

Дилбар Тошбоева номзодлик учун ёзаётган илмий ишининг мавзуси ҳам болалар мусиқа илмига бағишланган. 29 та кўшиқ

ва куйлари уни композитор аёл сифатида элга танитди. Ўзбекистон - Ватаним маним республика кўрик-танловларида басталаган куй ва кўшиқлари билан бир неча бор иштирок этиб, юқори ўринларни кўлга киритди. Уни кунгиза туриб бир нарсага амин бўлдим: Дилбар опа шу тиниб-тинчимаслиги, интилишлари билан ҳали кўп орзуларига етади.

Меҳринисо ҚҮРБОНОВА

Наманганда ибратли бир хонадон бор. Бу оиланинг севишли, тиниб-тинчимас бекаси, санъатшунос Дилбар Тошбоева...

Дилбар опа консерваторияни тугаллагач, Наман-

ҲАМДАРДМИЗ

Ҳаётлари эрта сўнган бу азиз инсонлар руҳига ўзимнинг таъзиямни билдирар эканман, улар тим-солида ўз қондошларимни ҳис қилган ҳолда кўз ёшлар тўкиб, Оллоҳга ибодат қилгани ва кўнглида яшаш илтиғи мавж ураётган халқимизга, ота-онамга, қон-қариндош ва жондан азиз икки нафар ўғлонимга Парвардигордан омонлик ва умр сўрадим.

Барча ўмину мусулмонларга комил эътиқод, му-

стаҳкам иймон тилаб, уларнинг ноғирон, бевабечора ёлғиз, боқувчисини йўқотган ва етим-есирларга меҳр-мурувватли бўлишларини Оллоҳдан ўтиниб сўрадим.

Юракдаги таъзиямни марҳумларнинг оила аъзолари, қариндошларига изхор этар эканман, ўзим ҳам икки нафар отасиз ўстирган болам ва ёлғиз оналар қаторида, халқимизга ва меҳрибон юртбошимизга ишонган, суюнган ҳолда

"Бардам бўлинг азизлар, биз сиз билан ҳаммиса елкадошимиз! Ҳаёт давом этар экан, худонинг иродаси ила сабр-қаноат қилмоқча ва тирикчилигимизга шукрона этмоқ биз учун фарздир" дея таскин бердим. Илоҳим, уларнинг умрини болаларига ва жондан азиз жигаргўшаларига кўшиб берган бўлсин.

Сизларга Оллоҳнинг ўзи сабр-бардош, қаноат берсин.

Марям АҲМЕДОВА
Қашқадарё вилояти

МЕҲРЛИ БЎЛАЙЛИК, АЗИЗ ЮРТДОШИМ!

15. Юртдошим, андиша билан минг ўйлаб, бир сўзла. Камтарсан, шунинг учун камоллисан! Ўз йўлини, ўрнини, урф-одатини, меросини, тилини, дилини, динини билган, сен азиз юртдошларимнинг фидоси бўлай. қуёш - Ватани бўлмиш - кенг, мусаффо фазоси бўлай!

16. Юртдошим! Сенга бир воқеани баён этай. ...Бир пайтлар марказий газеталарнинг бирида боқувчилари томонидан "Болалар уйи"га топширилган Бахтиёржон исмли бола ҳақида берилган каттагина мақолани йиглаб-йиглаб ўқиб чиқиб, акс-садо йўналишида газетани икки-чамгина мақола йўлладим. Бу даврда аёлнинг вафот этганига 11 йил бўлганди. Орадан бир неча вақтлар ўтиб, бир кун телевизорда тарбия хусусида бир кўрсатув бўлди. Мулоқот бошловчиси, аввало менинг манзилимни, исму шарифимни айтди. Шу заҳоти беш боланинг кўзлари менга қадалди. Бошловчи газетани ёзган «акс-садо» мақолани ўқишда давом этди. Мен ўзимни қанчалик босиб олсам-да, барибир юрагим тўлиб кетди, кўзларимнинг ёшини саришга қилолмадим. Катта қизим - Ойдинойим менга қараб, йигини бошлади, қолганлари ҳам... "Отажон, бизларни йўқлайдиган, эшитадиган юртдошларимиз ҳам бор экан-ку?" - деб иккинчи қизим Ўйтиборойим йилганди...

... Мен, беш фарзандимнинг ёнига 6-фарзанд қилиб, мақола қаҳрамони Бахтиёржонни кўз олдимга қойибона келтириб йилгандим. Кўрсатуви фалсафа фанлари номзоди Сафар Ўтанов олиб борган эдилар ўшанда.

Олимнинг гаплари, қизимнинг: "Бизларни йўқлаб, қўллайдиганлар бор экан-ку?" деган гапи ҳамон қўлоқларим остида жаранглаб, акс-садо беради. Бахтиёржоннинг дардли кунига шерик бўлганимдан, унинг бироз бўлса-да, гамини ўзимга олганимдан, ўзимдан рози бўлгандим. Меҳрли, эътиборли бўлайлик, бир-биримизни авайлайлик, юртдошим!

17. Юртдошим, қилинган, бажарилган ишлардан кўра ҳали қилинмаган, бажарилмаган, бажарилиши лозим бўлган талайгина ишлар кутиб турибди. Чунотчи, оғир касалликларнинг олдини олиш, уларнинг давосини топиш, илму фаннинг янги қирраларини очиб, ишга солиш, тарбия-таълим муаммоларини янги дастур асосида йўлга қўйиш, янги-ча турмуш тарзини жорий этиш, фан чўққиларини забт этиб, кечиб ўтиш, қонун устиворлигини тўла-тўқис амалга ошириш, инсон умрига чанг солаётган оғунинг истеъмолига чек қўйиш кабилар...

Ютуқларни кўлга киритишда куч-қувват, сабот, ирода, билим, таҳриба эгаллашга шошилмоқ керак.

18. Юртдошим, кўп миллатли халқларимиз. Бошқа миллат вакилларига ҳурмат-да бўл! Меҳр миллат танламаслиги лозим. Яхши, ёмон кунларда иштирок эт! Тўй хабарли, аза беҳабардир. Йўлда кетаяпсан, одамлар тобут кўтариб келишяпти. Тўхтаб, оломонга қўшил, майит қаҳига дуо ўқи.

19. Юртдошим, ҳамма ишни юз фоиз бажариш мушкул! Урф-одатларимиз, мусулмончилик, одабийлик қоидаларини сўраб-суриштириб, ўрганиб такрор қил! Неки билсанг, чала эмас, тўлиқ амал қил! Чала ишда савоб йўқ. «Билмагани сўраб ўрганган олим, орланиб сўрамаган ўзига золим», мақолани унутма!

(Давоми бор)
Эргаш АТОВЕВ

- Шухрат акамга ота-онам қис-тоби билан турмушга чиққан эдим, - дея сўз бошлади Мушарраф исми аёл. У дадамнинг дўстини ўғли, оилада ёлғиз фарзанд эди. Эрка, танги бўлиб ўсган йигит билан қандай яшаб кетар эканман, дея ҳадикда эдим. Аммо тўйдан кейин у ҳақдаги фикрим ўзгарди. Шухрат акам менга жуда меҳрибон, қизчам тугилгач эса янаям қаттиқроқ боғланиб қолдик. Қайнотам вафот этиб кетган, қайнонам билан бирга турардик. Бахтимдан, оилам то-тувлигидан бошим осмонга ет-гудек шод эдим. Бирок кейинги пайтларда Шухрат акам ўзгара бошлади. Ишдан кеч келаётган, баъзан умуман келмайдиган одат чиқарди. Мен бу ҳолнинг сабабини сўрасам:

- Ишим чиқиб қолди, кўп суриштираверма, - деб жавоб берарди. Шубҳаларим кун сайин ошиб борарди. У менга хиёнат қилаяпти десам, муносабатлари аввалгидан ҳам самимий, қизим иккимизни сайрга олиб чиқар, нимани истасак, ортиғи билан олиб берар, яна кўп пуллар бериб кўярди. Мен бундан хурсанд бўлишни ҳам, норози бўлишни ҳам билмасдим. Эримнинг меҳрибончилигидан хурсанд бўлсам-да, лекин кўнглим безовта эди.

- Эрингиз нима иш қиларди?

- Асли касби муҳандис. Бирок ўз соҳасида тайинли бир ишни бошини тутмаганди. Ҳар хил одамлар билан юрар, хусусий иш билан шуғулланамиз, бирорта "точка" очамиз деб қолишар, лекин ҳар сафар бош-

лаган ишлари натижасиз чиқарди. Мен эса ҳалакда, ёмон йўлга кириб кетмасин, деб хавотир олардим. Афсуски, хавотирларим аста-секин ўз исботини топа бошлади.

Бир кун уй-имизга бир машинада одамлар келиб қайнонам иккала-миздан Шухрат акамни сўрашди. Уйда йўқлигини, кеча ҳам келмаганлигини айтдик. Шунда улар ойимга:

- Ўғлингизга айтинг, бугун олиб бориб берсин, бўлмаса, ўзига ёмон бўлади, - дейишди-ю, кетишди.

Уларнинг важохати жуда ёмон эди. 3 кун ўтиб афтодаҳол кўринишда кириб келган Шухрат акамни кўриб қайнонам:

"Ўғлим, нима гап, нималар қилиб юрибсан?" - деб сўрадилар. Шунда эрим остонага ўтириб, бошини чангаллаганича:

"Бўлар иш бўлди, ойижон. Икки миллионга тушдим", - деди. Аввалига мен ҳеч нарсага тушунмай қолдим, қайнонам:

"Яна бошладингми? Йинамайман, деб ваъда берган эдинг-ку?" - дедилар. Шундагина менга ҳаммаси равшан бўла бошлади, кеч келишлари, хоҳлаган нарсани муҳайё қилишлари, даста-даста пуллар...

- Нахотки қимор ўйнашини

ҳеч сезмаган бўлсангиз? - Асло! Ноконуний тижорат қилмаётимикан деган шубҳам бор эди-ю, аммо қарта ўйнашини ҳаёлимга келтирмабман. - Кейин нима бўлди? Пулни

ҚИМОРГА БОЙ БЕРИЛДИ

БАХТИМИ

тўладиларингми? - Жонимизга қариндош-уруғлар, ака-укаларимиз оро қиришди. Мен эримни бу йўлдан қайтариш учун кўп уриндим. Қот-

ган нон есақ ҳам ширин турмушимиз бузилмасин, дея илтижолар қилдим. Эрим бу ишни иккинчи мартаба такрорламасликка сўз берди. Лекин бир ой ўтар ўтмас яна ютқазиб келди. Қайсидир фильмда бир қиморбознинг "бу кўчага бир кирган одам қайтиб чиқолмайди" деганини эшитгандим.

- Уни бу йўлдан қайтарадиган каттароқ ёшдаги яқинлари йўқми?

- Тоғалари, амакиси, менинг дадам кўп насихатлар қилишди. Бирок у ҳар сафар "шуни ютсам, бошқа ўйнамайман", деб кетар, лекин лафзидан турмас эди. Авваллари яширган бўлса, энди ошкора ўйнайверди. Оилам, қизим учун тишимни тишимга қўйиб чидай бошладим. Ўйинга кетган кунлари соғомон, тирик келишини худодан илтижо қилиб сўрадим. Тўгриси, нимагадир ундан кўрадиган бўлиб қолдим. Мен учун у ҳисси, туйғусиз, бегона одамга айланди.

Ҳадик ва кўркув билан яшаш жонимга тега бошлади. "Уй-жойини гаровга қўйдим, пайшанба кун пулни олиб бормасам, уйни тортиб олишадим", - деб келган кунни мен қизимни олдим уйдан чиқиб кетдим. Ортиқ бундай аҳволда яшай олмас эдим.

- Бир умр ҳаётингизни боғлаган кишингизни ташлаб кетиш ўрнига, уни бу "ботқоқ-

"дан қутқариш чораларини изламадингизми? - У эмасми мени, фарзандимни, оиламизни ўзи тушган чоҳга тортаётган?! Яшашдан мақсади йўқ инсон билан ҳаётимни давом эттириб, фарзандимнинг ҳам ҳаётини барбод қилишга йўл кўя олмасдим, ахир. Ота-онам ҳам менинг қароримни маъқуллашди. Шухрат акам бир-неча бор "ярашайлик, уйга қайт" деб ялиниб кутди. Рози бўлмадим. Эшитишимча, ҳовлининг пулини тоғаси тўлабди. Қайнонам оғир касал эмish. Уйимиздагилар бориб келишди. Кўра-била туриб ойдек бахтимизни қиморга тиқиб юборган киши мени ҳам қизимни ҳам бахтли қилолмаслигига аминман. Опажон, нима дейсиз? Мен тўғри йўл тутаганими?

- Мушарраф, аёл ўзидан ҳам аввал оиласи, фарзанди, ёри учун жонфидо бўлар экан. Сиз ҳам турмушингизни сақлаб қолиш учун ҳаракат қилибсиз. Аммо оиланинг бақувват устуни - эркак ўйловли, маъсул яшаш бўлмаса, аёл ҳам ноилж қоларкан. Ўз ҳаётини хавф остига қўйиб, бойлик, нафс балосига гирифторман бўлган эркак оиласи, фарзанди, ор-номуси ҳам қил устида турганини нахотки тушунмасан!

Мушарраф қандай йўл тўтиши керак эди? Бир фарзанд қисмати, оила тақдирини нима бўлади? Сизда қандай фикр бор, азиз мухлис?

Хулқар ХОТАМБОЕВА

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

МУОМАЛАНГИЗ ЧИРОЙЛИ БЎЛСА...

Тахририятимизга келган Мирҳодид исми кишининг гаплари мени ўйлантириб қўйди.

- Совчилик борган кунимиздаёқ бу оиладаги тарбиянинг у қадар яши эмаслигини сезгандим, - деди Мирҳодид ака сўзини давом эттираркан. - Эр-хотиннинг муомаласидаги сохта муносабат сезиларди. Баъзан гоҳ унисининг, гоҳ бунисининг оғзидан ноҳужа гаплар чиқиб кетарди. Аёллим-ку, ҳушчақчақ, унча-бунчага эътибор бермайди. Лекин, мен ўзимнинг раҳбарлик фаолиятим давомиди кўп одамлар билан ишлаганман. Хечасидан ҳам уларнинг асл қимлигини сезиб оламан.

Тўғри, бўлажак келинининг отаси амалдор, уй-жойларининг ҳашаматига гап йўқ, Бирок, мени булар қизиқтирмасди.

- Унда сиз... - Нега тахририятга келдингиз демокчисиз-да! Тўй ташвиши ҳам яхши-я... Лекин, шундай оилада ўсган бўлажак келинининг хулқи-атвори мени ташвишга солаётганди.

- Нима, у ҳақда бирор гап эшитганимизингиз?

- Йўқ. Шу ота-онанинг тарбияси унга қандай таъсир қилгани мени қизиқтирарди-да.

- Бўлгуси келинингиз талабамиз?

- Қандай қилиб?

- У кўз шифокори бўлиб ишларди. Мени кўрмаган, танимайди ҳам. Бир кун унинг олдига бориб бошқа фамилия билан қабулга ёзилдим. Ичкариданги дўхтир унинг хоҳолаб қулгани беморлар билан қилаётган гап-сўзлари яққол эшитилиб турарди. Хуллас, навбатим келиб ичкарига кирдим.

- У сизни танимадимми? Қандай муомалада бўлди?

- Мени-ку, танимади. Кирган кушеткада бироз кутдим. У ниманидир чайнаб, хўриллаб қажва ичарди. Ниҳоят: "Ҳа, бобой, сизни нима безовта қилаяпти?" - деди ҳартугул.

- Қўзимни бир кўрсанг, қизим. Негадир ачишадиган бўлиб қолди, - дедим. У ҳали мени кўриб улгурмай кекса бир аёл кирди.

- Қизим! Ўргилай сиздан. Шугина қорозга имзоингиз керак экан. Қўйиб беринг, - дея ўтинди.

- Қим сизни бу ерга киритди? Молга ўшаб бостириб кираверасизми? - дея сўради у газаб билан.

- Навбатда турган беморлар руҳат беришди, болам. Уйда ётиб қолган чолим бор. У ёлғиз эди-да, - тушунтирмоқчи бўлди бечора аёл.

- Йўқол, чиқиб кет! Имзом керак бўлса, ортимдан ҳали анча ялинансан! - дея ўшқирди.

Бундай муомалани кутмаган эканми, аёл эсанкираб қолди. - Ахир мен... - дея гап бошлаганди. Қиз бориб эшикни очди-да:

- Даф бўлинг, тезроқ! - деди. Аёл йиллаб чиқиб кетган бўлгуси келинимнинг кўзи менга тушди.

- Бун қарангки, шу пайт эшик очилиб... Ўғлим кириб қолди. Бизнинг туришимизни кўриб аввалига қотиб қолди. Югуриб олдимга келди-да:

- Дада! Нима гап? Тинчликми? - деб сўради. Халиги қиз анграйиб қолди.

- Вой, Илҳом ака! Бу киши... дадангизми ҳали? - дея олди.

Мен кушеткага бафуржа ўтириб олиб воқеани айтиб бердим. Ўғлим ақлли эди, ҳаммасини тушунди. Дўхтирга нафрат билан:

- Ҳаммаси тамом! Хайр! Юринг дада, кетдики! - дея мен билан кўчага чиқди. Бўлган гап шу, қизим! Энди нима қилишга ҳайронман. Ўғлим-ку уни севарди. Бу севгини унута олармикан. Ёки қизни қайта тарбиялаб бўлармикан?

- Ўғлимнинг айтишича қиз пушаймон эмish... Йилгаб мендан ҳам кечирим сўради.

- Сиз кечира оласизми?

- Билмадим. Нима қилсам экан? Ёнида шунча ўтириб бир оғиз жўяли гагини эшитмадим. Агар унинг феълени билмай келин қилсам аҳолигимиз нима кечарди? Ўғлимни кўргандагина ипақдек эшилиб, тавозеё билан сўзлашаркан. Тўйдан кейин ўғлимнинг ҳолига маймунлар йилгаримди, ким билади, - дея у кўзгади.

Назаримда, кейинги пайтларда айнан шу нарсга, яъни муомала ва сўзлашиш маданиятига эътиборимиз камайгандек...

Утаётган лаҳзаларимизни ширин сўзларимиз билан беэилиқ, азизларим. Шунда бахтимиз ярим бўлмайди, кўнглимизни изтироб, афсус, надомат қуйдирмайди. Агар дипломи дўхтир қиз оиласида чиройли сўзлашишдек маданиятни ўрганишда эди... Бўлажак қайнотасининг дуосини олар, балки, бу қадар мулзам ҳам бўлмасмиди? Сизлар нима дейсизлар?

Бун қарангки, шу пайт эшик очилиб... Ўғлим кириб қолди. Бизнинг туришимизни кўриб аввалига қотиб қолди. Югуриб олдимга келди-да:

- Дада! Нима гап? Тинчликми? - деб сўради. Халиги қиз анграйиб қолди.

- Вой, Илҳом ака! Бу киши... дадангизми ҳали? - дея олди.

Мен кушеткага бафуржа ўтириб олиб воқеани айтиб бердим. Ўғлим ақлли эди, ҳаммасини тушунди. Дўхтирга нафрат билан:

- Ҳаммаси тамом! Хайр! Юринг дада, кетдики! - дея мен билан кўчага чиқди. Бўлган гап шу, қизим! Энди нима қилишга ҳайронман. Ўғлим-ку уни севарди. Бу севгини унута олармикан. Ёки қизни қайта тарбиялаб бўлармикан?

- Ўғлимнинг айтишича қиз пушаймон эмish... Йилгаб мендан ҳам кечирим сўради.

- Сиз кечира оласизми?

- Билмадим. Нима қилсам экан? Ёнида шунча ўтириб бир оғиз жўяли гагини эшитмадим. Агар унинг феълени билмай келин қилсам аҳолигимиз нима кечарди? Ўғлимни кўргандагина ипақдек эшилиб, тавозеё билан сўзлашаркан. Тўйдан кейин ўғлимнинг ҳолига маймунлар йилгаримди, ким билади, - дея у кўзгади.

Қулоққа чалинган гаплар

Онаси йўқлар гул кўтармайдими?

Тирбанд автобуснинг бир четиди бир даста оппоқ чинигулларни кўтариб олган ўсмир турар, атрофдагилардан гулини эҳтиётлагани эҳтиётлаган эди. У ўйчан, аммо қора кўзларида ички бир дард кўринарди. Икки бекатча юрганмикандан кейин автобуснинг орқа томонидан бир гуруҳ ўсмирлар шовқин-сурон билан чиқиб келишди. Улардан бири ўша йилгитчани кўриб қолди. Кейин: "Вей, қаранглар, Азамат гул кўтариб олибди-ку! Эҳтимол учрашувга кетаётгандир. Гулни неча пулга олдинг?" - дея унга тегажаклик қила бошлашди.

- Яхшиси нега мактабга бормаганини айтсин. Яқинда сени мактабдан хайдашди, - дея унга гап ота бошлади ўсмирларни. Бола индамасди. У ойнага қарангича гулларни бағрига босиб кетарди. Шунда ўсмирлардан бири гулларни тортиқлаб:

- Ие, Азамат, ахир уйинглар бу томонда эмас-ку, нега буюққа кетаяпсан? - дея сўради.

- Тегма, гулларга. Улар сенга аталган эмас. Бугун онамнинг тугилган кунини, шунга бу томонга кетаяпман... - дея улар томонга ўтирилди йилгитча.

- Ахир онамнинг ўлганига анча йил бўлган-ку, нима деясан ўзи, дея гагини давом эттирди яна у.

- Билар экансизлар, сўраб нима қиласизлар? Ахир ўлган одамнинг ҳам тугилган кунини бўлади-ку, - деди Азаматнинг кўзлари ёшга тўлиб. - Бугун устозим пул берди. Мен уларга гул сотиб олиб қабристонга кетаяпман. Онамнинг қабрига қўймоқчиман. - деди-ю, Азамат яна автобуснинг ойнасига ўтирилиб олди.

- Йилгитчалар жим бўлиб қолишди. Улардан бири Азаматнинг олдига келди-да: "Кечир оғайни, билмабмиз. Агар истасанг, қабристонга бирга борамиз", - деди. Навбатдаги бекатлардан бирида улар бирга автобусдан тушишди. Автобусдан тушаётган Азаматнинг кўзларидан ёш оқарди. Уни қалтис ҳазил қилган дўстларининг меҳрибончилиги ҳаяжонга солганмиди, ёки онасини эсладики? Ҳар ҳолда билмадим. Ўзим қойимқочи бўлиб турган бу йилгитчаларнинг қулоқларига ўртоқларига қилган меҳрибончилигидан хурсанд бўлдим. Уларнинг орасидаги оқибат ҳар доим мана шундай бўлишини истидиди.

Басира

Б. САЙДАЛИЕВА

Ушбу мақолани ўқиб, худди бошимга осмон кулаб тушгандек бўлди. Ҳатто йиғлаб ҳам олдим, бу дунёнинг ана шундай оғир тошли ишларига лол қолдим. Кимдандир оила бўлса фарзанди йўқ, болали оиланинг барчаси ҳам бахтиёр эмас. Тўқис оилада биргина фарзанд етишмайди. Бахтли яшаш, фарзандлар оғушида яшаш кимгадир бахт, кимгадир армон. Айтиб йиғлайдиган дард бор, айта олмай, қалбда йиғлайдиган дард бор, бу дунёда. Айтса-шарманчалик, айтмаса, виждон азоби. Нима бўлганда ҳам ўз айбини тан олиш ҳар қандай инсоннинг қўлидан келавермайдиغان мушкул иш.

Н.ака!
Ўз оилангиз, фарзандларингиз бўла туриб, қайнсинглингиз билан гуноҳ ишга қўл урибсиз. Бегона бўлганда ҳам бошқа гап эди. Бу ишда айбдор фақат сиз демоқчи эмасман. Қайнсинглингиз ҳам айбдор. У йиллар ўтса-да, фарзандли бўлмабди. Шунинг учун албатта хиёнат қилиш шартмиди? Яна эрини севар эмиш. Ахир, ҳозирги пайтда медицина кундан-кунга

ривожланмоқда-ку, "сунъий йўл" деган тиббиётнинг кенг тарқалган амалиёти бор. Ҳаётда бу ҳам синалган соҳа. Аввало, оиласига, севган эрига хиёнат қилишнинг ўзи гуноҳу азим эмасмикин? Иккита кап-катта одамнинг ўйламай босган но-тўғри бир қадами бир йўла икки оилани барбод қилиш хавфи остиде турганлиги аниқ.

Н.ака! Қайнсинглингиз сизга ана шу беаъни муаммони айтганда ҳам, сиз рад этишингиз керак эди. Тан жароҳати кетади-ю, қалб жароҳати кетмайди. Сиз аёлингиздан ва Оллоҳдан чин юракдан кечирим сўранг. Балки кечирар. Аёлингизга икки оғиз сўзим: Опажон, биламан, юрагингиз

АЙТГАН ВЎЗНИНГ ҚУЛИ, АЙТМАГАН ВЎЗНИНГ БЕГИ БЎЛИНГ

"Ётиқ қозон ётиқлигича қолсинми?" - 47-сон, 2003 йил

ЭСЛАТМА: Қайнсинглим турмушга чиқиб, йиллар ўтса-да фарзандли бўлмади. Эрини жуда севса-да, унга хиёнат қилмоқчи бўлдим. Унга ёрдам бериб, бу вазифани ўз зиммамга олдим. У мenden фарзанд кўрди. Бу гандан хотиним хабар топиб, уйдан кетиб қолди.

Н.

қинидан чиқай даяпти. Қаҳрингизни, нафратингизни яшира олмайсиз. Нима бўлганда ҳам, сиз бахтли аёлсиз, чунки меҳрибон, мушфиқ онажонсиз. Ана шу сизнинг бахтингиз. Эрингизни, синглингизни, қанча оғир азоб бўлса ҳам, кечиринг. Оллоҳ ҳам кечиргучидир. Фарзандларингиз бахти, қамоли хурмати уларнинг гуноҳидан ўтинг. Ишонманки, энди эрингиз бу қаби номаъқулчиликни қилмайди. Тўғри, кечириб қийиндир, лекин

лик қилсам-да, ўз фикрим ва кўрган-билганларимдан хулоса қилиб айтаялман, холос.

Н. ака, қайнсинглингизга ҳам айтар сўзларим бор:
Эй, аёл! Сиз ҳам, Оллоҳдан, онангиздан кечирим сўранг. Яна эски касалингиз қўзиб қолмасин. Эрингизни севар эмишсиз, ўз жуфту ҳалоллини севган аёл бу қадар гуноҳ ботқоғига ботиши мумкинми? Фарзандингиз йўқлигини леш қиласиз, албатта. Ахир, дунёда беварзанд аёллар

камми? Тўғри, фарзанд Оллоҳ берган энг бўлай нёмаат. Сабр қилсангиз бўлар эди-ку. Дарвор янги кўнгли, янги хуштор излаб қолибсиз. Опангиз сизни кечирган тақдирда ҳам унинг кўзига қандай қарайсиз энди? Қайта гуноҳ ишларга қўл урманг. Оллоҳ сизга фарзанд берибди, шукр қилиб, уни парваришлаб, яхши тарбия қилинг. Эрингизга бўлган гапларни айтиб, уни ҳам тирик ўлдирманг. Энди ҳеч қачон кўнглингиз кўнасига эрк бериб, хиёнат ботқоғига ботманг. Ҳар жойда гапингизни, босар қадамингизни ўйлаб босинг. Оғзингизни икки қўлингиз билан маҳкам ёпинг. Бирор жойда ё гурур билан, ёки алам билан, ёки яна бошқа маънода гуллаб қўйманг. Айтган сўзингизнинг қули бўлгандан кўра, айтмаган сўзингизни беки бўлган маъқул.

Хуллас, бўлиб ўтган воқеаларни ҳеч ким билмаганлиги, сезмаганлиги, "Ётиқ қозон ётиқлик" қолгани маъқул.

Муҳайё БЕРКИНОВА
Жиззах шаҳри

Мақолани ўқиб, ўз кечмишим ёдимга тушди. Феруза синглимга ачиндим. Чунки, эрининг хиёнатини аёл учун жуда оғир мусибатдир. Мен Ферузахонни бутун қалбим билан тушунаяман. Бундан анча йил муқаддам менинг ҳам бошимдан шунга ўхшаш кунлар ўтган.

Биринчи эрим ("эрим" дей-

Қайнона-қайнотамдан ёрдам сўрадим. Минг афсуски, бутун умр ўқитувчи бўлиб ишлаган қайнонам: "Сен ёмон бўлмасанг, ўғлим бошқани демасди", - дея мени ёмонга чиқарди. Кимни кўрса, мен ҳақимда бўлмагур гапларни гапира бошлади. "Эссиз ўтган умрим, эссиз ёш-лигим!" дея ҳайқириб келар-

лаб топиб келган пуллари-ни менга бериб: "Онаси, мана буни олиб қўйинг", - дейди. Рўзгорни ўзлари тебратди, ҳатто кир совунгача олиб келади. Албатта, мен шундай ажойиб инсонни худо мен каби бир муштирага раво кўрганидан миннатдорман. Оллоҳ, бир берса қўшқўллаб беради,

МЕН ҲАМ СЕВИМДИ, АРДОҚЛИ БЎЛДИМ

"Армон бўлдинг, тўқис бахт!" - 50-сон, 2003 й.

ЭСЛАТМА: Оила қурганимизга 16 йил бўлди. Жанжал бўлмаган кун йўқ. Йиллар ўтиб 2 ўғилли бўлдим. Кейин билдимки, эрим бир татар аёла уйланиб олган экан. Ундан 3 ёшли ўғилчаси ҳам бор экан. Энди мен нима қилай, маслаҳат беринг.

Феруза

ишга тилим бормаиди) хиёнат қилиб, ташлаб кетди. Ушанда қалбимдан кечган туйғуларни, елкамдаги оғир юкни бир оғиз сўз билан таърифлаб бўлмайди. Уша хиёнаткор билан ажрашгунча қанча мусибатларни бошимдан ўтказдим. У мени ҳақоратлар: "Ит ҳам сенга қайрилиб боқмайди, ҳеч кимга керагинг йўқ", - деб мени камситарди. Икки фарзанд кўриб, бирон марта уша хиёнаткорнинг маошини кўрмаганман. 15 йил умр кечириб, бирон марта у менга бирор-бир буюм, кийим-кечак ё бирон совға, ё бир даста гул олиб берган эмасди. Айниқса, болаларга қараб уйда ўтириб қолганимга бошимга солган қуларини таърифлашга тил ожиз. Мен, қизларим тирик етим бўлмасин дея, ҳаммасига чидардим. У жазмани билан яшар, мен унинг учун бир буюм каби эдим. Шундай қилиб, 7 йил умрим зулматда, ёлғизликда ўтди.

ди бўғзимга. "Эй, Худо! Менга ҳам бахт ато этгин", дея илтижо қилардим. Лекин саб-рининг ҳам чегараси бўларкан. Бир кун келиб ажрашдик. Бу осон бўлмади. Уша пайтдаги аҳволимни душманимга ҳам раво кўрмайман. Биласизми, Ферузахон, бу тақдирнинг инъоми дейми ёки худонинг менга кўрсатган марҳаматими, барча мусибатларим эвазига берган мукофотими, хуллас, қариндошлар сабаб бўлиб, А. исмли инсон билан танишдим. А. акамнинг аёли вафот этганига 3 йил бўлган ва икки қиз билан қолган экан. Бир қизини турмушга узатган, бири эса ҳали ўзи билан экан. Хуллас, биз турмуш қурдик. А. ака қизларимни ўз қизлари қаторида қабул қилди. Мен ҳам унинг қизларини худди ўз фарзандимдек кўрдим. Биласизми, қизлар ҳам бир-бирлари билан ахил, ўртоқ бўлиб кетишди. Турмуш ўртоғим иш-

дейишгани рост экан. 39 ёшимда ўғил фарзандли бўлдим. Умр йўлдошим билан 4 қиз 2 ўғилнинг ота-онасимиз. Мен бахтлиман!
Айтмоқчиманки, Ферузахон синглим, эртага нима бўлишини қаердан биласиз? Бир кун келиб сиз ҳам фарзандларингизни бахтини кўрасиз. Сиз эмас, балки эрингиз "оила бошлиғи", "ота" деган муқаддас ўрнини йўқотмоқда. Ҳали кўп афсус чекади. Чунки менга зулм қилган хиёнаткорнинг бошига жуда кўп мусибатлар тушган, охири у менинг қизларимдан ёрдам сўради. "Қайтар дунё" дейларди. Сизнинг ҳам мушкулларингиз осон бўлсин. Сиз ҳам мен каби? Кеч бўлса-да, бахтли бўлишингизни худодан сўраб қоламан.

Махфират
МИРЗАХЎЖАЕВА
Тошкент шаҳри
Ҳамза тумани

ЕТТИ ЎЛЧАБ, БИР КЕСАЙЛИК

"Онамдан қолган омонат" 50-сон 2003 йил

ЭСЛАТМА: Тақдир тақозоси билан тоғам уч нафар боласи билан бизни-кида яшарди. Отам вафот этгач, тоғам онам билан мени хўрлай бошлади. Эрдан ажралиб келган қизи ҳам бизга кун бермасди. Кейин тоғам, сўнг онам вафот этиб кетишди. Ўзимга ўхшаган етим йиғитга турмушга чиқдим. Аммо тоғамнинг фарзандлари бизни ўз уйимизга сиедиришмаяпти...

Ҳадича

Азизим Ҳадича опа, бошингиздан ўтган бу савдолар мени уйга толдирди. Бу воқеаларда қандайдир англашilmовчилик бор. Уша ҳовли онангизнинг ота-онасидан қолган бўлса, тоғангизга тегишли бўлиши керак. Одатда ҳовли-жой ўғилга мерос қолади.

Тақдир шу ишларни раво кўрибди. Тоғангиз одабийлик юзасидан сизларни бағрига олса, асакаси кетмас эди-ку. Сизда не гуноҳ!

Онамнинг савдоси бошимга тушмасин десангиз, қийин бўлса ҳам ижарага чиқинг. Келажакда сизга ҳам уй-жой насиб этиб, бу қуларни кўрмагандай бўлиб кетасиз. Агар шахсий уй-жойим бўлганида ҳеч иккиланмай сизларни олиб келардим. Келинг, сизга бир воқеани айтиб берай.

Бир оилани биламан, 4 нафар фарзанди етим бўлиб қолган. Энг катта қизи биринчи оиласидан эрининг хиёнатига тўғайли ажралади. Аёл Термизга келганида уруш бошланиб қолади. Не-не машақатлар билан ўзи емай-киймай ука-сингилларини катта қилади. 50-йиллардан сўнг турмушга чиқиб, қиз фарзанд кўради. Бу пайтда сингилларини узатиб ёлғиз укани уйлантирган бўлади. Аёлининг эри 2 хотинлик бўлганлиги сабабли, уша аёлга ҳовли-жой қилиб беради. Она-бола ёлғиз яшамасин деб, аёлининг укасини бола-чакаси билан қўчириб келади. Ука қўшимча икки хона қуриб

яшай бошлайди. Орадан бир неча йил ўтгач, уканинг хотини-келин хурмача қилиқлар чиқаради. Шунда ука ҳовлининг ярмини савдога қўяди. Ориятга чидолмаган аёл улар айтган пулни бериб, ўз ҳовлисини сойтиб олади. Укаси учун борини аяман аёл эрининг кўзига ёмон кўри-ниб қолади. Эр уйга келганда хотини укасининг уйида ё кўрпа тикаётган, ё ҳовли супураётган бўлади. Аёлининг эрга эътиборсизлиги оила бузилишига олиб келади. Аёл оғир меҳнат билан йиғиб-териб укасининг ўғилларини тўй қилади. Аммо ношуд ука бир ойда икки-уч мартаба маст ҳолда келиб опасини дўппослаб кетади. Шунга қарамай, аёл ўз қизига қилмаган яхшиликларни укасига қилади. Орадан йиллар ўтиб ўша пок-иза аёл хасталаниб қолади. Аммо ука унинг ҳолидан хабар олиш ўрнига келиб мерос талашади. Опаси оламдан ўтгач, маъракаларига ёрдам бериш ўрнига, галва бошлайди. Аммо аёлининг қизи ҳеч нарсани кам қилмай дафн қилади. Азизлар, меҳр-муруватимизни бир-биримиздан дариг тутмайлик. Ҳеч бўлмаса ширин сўзимиз билан меҳр улашайлик. Ҳадича опанинг онаси ва мен айтган аёлининг ҳаёти баъзи бир сўқир қўзларни очсин.

Моҳира БҮРИЕВА
Термиз шаҳри

ТАБРИКЛАЙМИЗ

ЭЪЛОНЛАР!

Дадажонимуз Нажим Хамдамов, ойижонимуз Улашой Хамдамова! Таваллуд айёмингиз билан табриклаймиз. Кўша қариб, узоқ умр кўриб юринглар. Куёвингиз Музаффар, қизингиз Дилдора

Хурматли Ёқубжон! Туғилган кунинг билан чин дилдан кутлаб, ишларингда ва ҳаётингда омадлар ёр бўлишини тилаб қоламиз.

Поччажонимуз Тоҳир Ўсаров! Таваллуд айёмингиз муборак бўлсин. Бахтингиз бут ва умрингиз узоқ бўлсин.

Оила аъзоларинг.

Қизларингиз ва қайнингиз Шухратжон.

Хурматли Ҳўтам Умаров! Таваллуд кунингиз билан кутлайман. Оилангизда ва ишларингизда омад ёр бўлсин.

Хурматли ҳамкасбларимиз Жалолов Расулов ва Наргизой Ёмирова! Таваллуд айёмингиз билан кутлаб, узоқ умр ва бахту саодат тилаймиз. Таъмир қурилиш ОХЖ аъзолари Қариш шахри

Дўстингиз Зикрулло

Самарқанд шаҳридаги барча қулайликларга эга бўлган (8-Март фабрикаси яқинида, 4 хонали, катта айвонли 4 сотих ери бор) ҳовли Тошкентда жойлашган 2 ёки 3 хонали квартирага алмаштирилади ёки сотилади.

тел: 133-04-50, 133-28-20

ТИРИКЛАРНИ КЎТАРСА МАЙИТ...

Бу воқеага яқинда 2 йил бўлади... Раҳматли аяғини оламдан ўтганларига энди 17-18 кунлар бўлганди. Ҳаммамиз аяғини уйларида жам эдик. Уша куни катта акам Ниёзхон эрта тонгда хонтахта атрофида ўтирарканлар, ҳаёлдан ҳолда қўрган тушларини айтиб қолдилар:

кўраётган эдик. Тунги соат 2лар чамаси телефон жиринглаб қолди. Олам телефон гўшагини кўтардилару, тош қотдилар... Уларнинг оқариб кетган юзларига қараб: "Тинчликми?" - дея олдим холос. Менинг овозимдан олам ўзларига келдилар ва хўнграб йиғлаб юбордилар: "Ниёзхон акам автоҳалокатга учрабдилар.

- Аямни икки қўлимда боладек қилиб кўтариб юрибман, - дедилар қолганини айтгилари келмай. Сўнг: "Аям нега бундай ҳолда тушимга кирдилар экан?" - бир нуқтага тикилиб қолдилар.

Уртанча акам кўнгирок қилдилар. Шиғохонадан хабар қилишибди... Бутун дунё ағдар-тўнтар бўлиб кетгандек эди, ҳаёлимда. Олам: "Воҳ, аяғоним-а,

Биз бу тушнинг таъбирини ечолмай: "Қабрга кўтариб борганингиз жонланган-да тасаввурингизда, ажаҳон", - дедик ўзимизга ҳам, акамга ҳам таскин бергандек. Акам ташқарига чиқиб кетганларида катта опам Розияжон: "Уф" тортдилар-у, "Яшилликка буюрсин, домла бир ўқиб қўйсалар бўларди", - дедилар бир нарсадан ҳавотирлангандек. "Тушда ўлган одам тирик одамни кўтариб юрса мадад бўлади, дейишарди. Ишқилиб яшиллик бўлсин-да..."

ўғлингиз ҳам ортингиздан сизни излаб кетдилар-а? Воҳ ажағоним, ўшанда тушларингиздан қўркувдим-а!" - дея фарёд қилардилар. Бу кунларнинг оғрикларидан юраklarимиздаги зилзилалар хануз босилмаётгандек эди. Шундан тирик инсон бу дунёни тарк этган одамни кўтариб юрса, ажали яқинлигига ишорат эканлигини англади. Илоҳим, аяғонимни ҳам, ажағонимни ҳам Оллоҳимнинг ўзи азиз қилган бўлсин.

Санобар ФАХРИДИНОВА

Республика об-ҳавони аниқлаш Маркази хабар қилади: Ҳафта мобайнида мамлакатимизда ҳаво ўзгариб туради. Бироз ёмғир ёғиши эҳтимоли бор. Вақти-вақти билан баъзи жойларга туман тушади. Ҳарорат кечаси 0 - 5°, кундузи 5 - 8°, кейинчалик эса 7 - 12° атрофида илиқ бўлиши кутилмоқда.

Республика об-ҳавони аниқлаш Маркази хабар қилади: Ҳафта мобайнида мамлакатимизда ҳаво ўзгариб туради. Бироз ёмғир ёғиши эҳтимоли бор. Вақти-вақти билан баъзи жойларга туман тушади. Ҳарорат кечаси 0 - 5°, кундузи 5 - 8°, кейинчалик эса 7 - 12° атрофида илиқ бўлиши кутилмоқда.

Мунжажимлар. КҶЙ (21.03 - 20.04), СИГИР (21.04 - 21.05), ЭГИЗАКЛАР (22.05 - 21.06), ҚИСҚИЧАКЛАР (22.06 - 22.07), АРСЛОН (23.07 - 23.08), БОШОҚ (24.08 - 23.09), ТАРОЗИ (24.09 - 23.10), ЧАЁН (24.10 - 22.11), ҲАҚАТ (23.11 - 21.12), ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 - 20.01), ҚОВҒА (21.01 - 18.02), БАЛИҚ (19.02 - 20.03)

«ЗУККО» фирмаси ўқув маркази Сизларни замонавий касбларни ўргатадиган турли ўқишларга ТАКЛИФ ЭТАДИ. 3 ОЙЛИК - Бичиш-тиқиш. Бир ойга - 6000 сўм. Инглиз тили (бошловчилар учун). Бир ойга - 6000 сўм. Инглиз тили (давом эттирувчилар учун). Бир ойга - 6000 сўм. Акusherлик. Бир ойга - 7000 сўм. Теле-радио усталари. Бир ойга - 6000 сўм. Бугалтерлик. Бир ойга - 6000 сўм. Рус тили. Бир ойга - 6000 сўм. Вышивка. 3 ойга - 6000 сўм. 2 ОЙЛИК - Хар хил торт, салатлар тайёрлаш. Бир ойга - 6000 сўм. Компьютер. Бир ойга - 10000 сўм. Сартарошлик. Бир ойга - 6000 сўм. Қўлда тўқиш. Бир ойга - 6000 сўм. Масаж (мумий). Бир ойга - 6000 сўм. Уй ҳамшираси. Бир ойга - 6000 сўм. Энг замонавий усулларда "Элита" пердалари ва чойшабларни тиқиш. Бир ойга - 6000 сўм. Бисер билан тиқиш - бир ойга 7000 сўм. 1 ОЙЛИК - Тижорат ва озиқ-овқат дўконлари учун сотувчилар - 10000 сўм. Сифатли ўқитиш кафолатланади. Ўқинишни битирганларга диплом ва гувоҳнома берилади. Манзилимиз: метронинг "Тинчлик" бекати. "adidas" дўкони ёнида. Телефонлар: 42-36-71, 35-10-36, 136-24-99.

Ўзбекистон Республикаси Тошкент шаҳар «Оила зийнати» Маркази кизларни ва келинчақларни оилавий ҳаётга тайёрлаш мақсадида куйидаги касблар бўйича ўқув курсларини ташкил этди. Марказда кам таъминланган оила фарзандлари бепул ўқитилади.

Ўқув муддати 2 ойлик курслар. Бичиш-тиқиш - "Элита" усулида пардалар, чойшаблар ҳам тиқиш - Бисерлардан фойдаланиш тиқиш - Бошланғич компьютер билимлари ҳам (Windows 2000) - Олий даражада торт ва салатлар тайёрлаш - Массаж - Сартарошлик - Косметология - Маникюр. Ўқув муддати 3 ойлик курслар - Миллий кўрпа-кўрпачалар тиқиш - Юмшоқ ўйинчоқлар, бешик кўрпачалари ва ёстиқчаларларини тиқиш - Хар хил миллий тиқиш. Ўқув муддати 4 ойлик курслар - Бичиш тиқиш (бошловчилар учун) - Машинада гул тиқиш (вишивка) - Инглиз тилида Ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. (бюртмалар аҳолидан олади), (амалиётлари билан) "Оила зийнати" Маркази қошидаги курсларни битирган ўқувчиларга махсус сертификат берилади. Манзил: "Халқлар Дўстлиги" метроси. Фуркат кўчаси 1 уй. Мўлжал: Республика спорт кўмитаси. Ўқитувчилар малака ошириш институти жойлашган бино 2 қават 202 хона. Телефон: 45-18-42, 98-07-78, 29-28-58.

«ЎКТАМХОН» замонавий ўқув маркази курсларга таклиф этади: 1. Тиқиш-бичиш - 3 ой. Бошловчилар учун 6 ой. 2. Ҳамширалик - 6 ой. 3. Ойи амалиёт машғулоти Упилади. 3. Компьютер - 2 ой. Курс WINDOWS-2000, MICROSOFT, OFFICE-2002. Яқна тартибда, кафолатли. 4. Сартарошлик - 3 ой, амалиёти билан. 5. Тиббий массаж - 2 ой, амалиёти билан. 6. Торт ва турли пиширилма - 2 ой, олий курс - 1 ой. 7. Парда, чойшаблар, Элита усулида замонавий тиқиш - 1 ой. 8. Сартарошлик (Эркалар умаш) - 2 ой. Кашт-чилик (машинада вышивка) - 3 ой. 9. Инглиз тили - 3 ой. 10. Зардулик (Бухорча) - 3 ой. Ўқини тугатганларга диплом берилади. Ўқишга қабул хар куни.

Манзилимиз: Юнусобод тумани 3 мавзе, 1-уй, 31-хона. Мўлжал: Юнусобод бозори орқасида. Тел: 125-97-93, 121-77-72, 125-46-27, 21-17-95. "Ўқтамхон" ўқув маркази филиали Қибрай тумани, Ўнкўрғон маҳалласидаги 30-ўрта мактаб биноси ичида.

«Дилбарим - сервис» ўқув маркази сизларни ўқишга таклиф этади: 1. Бадий маникюр-педикюр - 1 ой, 2. Косметология - 2 ой, 3. Сартарошлик - 2 ой (Малака ошириш. Ниҳоз ва оқшом гуллари, 10 кун), 4. Инглиз тили - 3 ой 5. Массаж (амалиёти билан) - 3 ой, 6. Уй ҳамшираси (амалиёти билан) - 3 ой, 7. Замонавий парда, дастурхон покривал тиқиш (малака ошириш - олий курс - 10 кун), 8. Торт, салатлар ва пиширилма - 3 ой, Олий тоифадаги кулинария - 10 кун. Мастиқадан келин-куёв исаш - 4 кун Элита усулида парда, покривал, дастурхон тиқиш ва байрам ниҳоз тортлари пишириш учун (олий даражада) бюртмалар қабул қиламиз ва шоғирдлар оламиз. Ҳамма курслар амалиёти билан олиб борилади Ўқинишни битирганларга диплом берилади. Манзил: Шифоқорлар шаҳарчаси, Камарнисо кўчаси, ТошПИ, ТошГУ, 29-мактаб ичидан орқа томонда. Тел: 49-18-71.

«КАМОЛОТ-КОМПЬЮТЕР» ўқув маркази таклиф қилади. 3 ойлик курслар: - Инглиз тили, - Инглиз тили ва компьютер, - Бухгалтерия ҳисоби ва компьютер билимлари, - Банк иши ва компьютер билимлари, - Теле-радио-видео аппаратураларини таъмирлаш устаси, - Рус тили. - Компьютерларни таъмирлаш устаси. 2 ойлик курслар: - Компьютер билимлари: (Windows-2000, Ms Office) INTERNET, E-MAIL. - Бухгалтерия ҳисоби, - Енгил автомобилларни электр қисмини сошлаш. 1-С Бухгалтерия дастури - 1 ойлик. - Компьютер, принтер, телевизор таъмирлаймиз. Курсларни тугатгандан сўнг диплом берилади. Манзилимиз: Тошкент, Навоий кўчаси-9, «Пищепром» лойиҳа институти биносининг 4-қавати. (ТРАСТБАНКнинг ёнида.) Тел: 41-33-96, 41-07-82.

«Кўкча» Очик турдаги Акциядорлик Жамияти «Кўкча» масъулияти чекланган жамиятга айлантирилди. Даъволар 2 ой давомида 43-33-98 - телефони орқали қабул қилинади.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2003 йил 26 декабрдаги 10-0420\154-сонли ажримига асосан «ПОКЛИК» МЧЖни иқтисодий ночор (банкрот) деб топши бўйича иш очилган. «ПОКЛИК» МЧЖ кредиторларининг биринчи йиғилиши Юнусобод туман ДСИ биноси 2-қават, 15-хонасида 2004 йилнинг 25 январ куни соат 15.00да ўтказилади. Талаб ва истакларингизни билдиришингиз мумкин. Манзили: А.Темур кўчаси 95-уй, 2-қават, 15-хона. Мурожаат учун телефонлар: 135-87-26

Тошкент Архитектура қурилиш Институтидан 2002 йил 5 июлда Жўраев Ҳаким Хушваътович номига берилган В №078964 Бакалавр дипломи йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Башорати. ЎКОТАР (23.11 - 21.12), СИГИР (21.04 - 21.05), ЭГИЗАКЛАР (22.05 - 21.06), ҚИСҚИЧАКЛАР (22.06 - 22.07), АРСЛОН (23.07 - 23.08), БОШОҚ (24.08 - 23.09), ТАРОЗИ (24.09 - 23.10), ЧАЁН (24.10 - 22.11), ҲАҚАТ (23.11 - 21.12), ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 - 20.01), ҚОВҒА (21.01 - 18.02), БАЛИҚ (19.02 - 20.03)

ДУШАНБА 26

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.45 "Тахлинома"
8.45, 17.55 ТВ маркет
8.50 "Қушлар ҳақида ҳақиқат". Ҳужжатли фильм. 1-қисм.

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 Курсатувлар дастури.
18.05 "Янги авлод" почтаси, Гугулчалар.
18.35 Таваққур ёлқинлари.

18.50 "Табриклаймиз-қутлаймиз".
19.20 ТТВда сериал: "Ҳақиқат чегараси".

20.20 "Авто-наъс".
20.55 "Хусусийлашириш: кадам-бақадам".
21.25 "Муруват".

СПОРТ

Томошбинлар диктатиғи.
Профиликта муносабати билан 26 январь кун.
"SPORT" телеканал. ўз кўрсатувларини соат 16.55 дан бошлайд.

16.55 - гага профилактика ишлари
16.55 - Дастурнинг очилиши

17.00 - "Познавательная программа"
17.30 - "Теле-хамкор", фойдали газета

СПОРТ

6.00 Телеканал "Доброе утро"
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 5.00 Новости

3:00 "Доброе утро, Россия!"
6:45 Фильм "Расплата"

8:45 "В Городе"
8:45, 11:45, 14:25, 22:15, 24:55 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
9:00, 12:00, 15:00, 18:00 ВЕСТИ
10:55, 12:20, 14:40, 18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ. МОСКВА

ТВ

6:00 УТРО НА НТВ
8:50 "Алсу". «ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД»
9:25 "БЕЗ РЕЦЕПТА"

8:30 "Победоносный голос верующего"

9:00 Мультфильм "Ураганчики"
9:30 Х/ф. «ПРИКОСНОВЕНИЕ СУДЬБЫ»
11:30 Х/ф. «ПОЛЕ БИТВЫ - ЗЕМЛЯ»

TV cent

7:45 "Настроение".
10:55 "СТРАСТИ ПО САЛОМЕЕ". Сериал

6:00, 9:00 "Завтрак с Дисковери"

7:00 "Глобальные новости".
7:05 Реалити-шоу "Голод-утро"
7:10, 12:10 "Эй, Арнольд!" 57-я серия.

ДТВ

9:00 Российские мультфильмы.
9:30, 3:00 Шоу Джерри Спрингера

9:00 "Приключения Вуди и его друзей". Мультфильм

9:30, 19:00 Комедия "Друзья".
10:00, 22:00 "БЕДНАЯ НАСТЯ". Х/ф.
11:00 Детали утром.

ДТВ

9:00 Российские мультфильмы.
9:30, 3:00 Шоу Джерри Спрингера

СЕШАНБА 27

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газетлар ҳақида.

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тонг". Информацион дам олиш дастури.

18.00, 20.40 "Экспресс" телегазаси

18.10 "Билим" телекули.
18.30, 20.20, 21.10, 22.10 "Пойтахт" ахборот дастури.

СПОРТ

"SPORT", ТЕЛЕКАНАЛИ.
8.00 "Бардам бўлинг". Тонгги дам олиш дастури.

9.00 - Дастурнинг очилиши

9.05 - "Теле-хамкор", фойдали газета
9.30 - Детский час
10.15 - "Пауэр Рейнджерс, или могучие рейнджеры", сериал

СПОРТ

6.00 Телеканал "Доброе утро"
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 5.00 Новости

15.20 Сериал "Берег мечты"

16.20 "Гадая мелодию"
16.50 "Большая стирка"
19.00 "Порок". Х/ф.

ТВ

3:00 "Доброе утро, Россия!"
6:45, 18:55 Сериал "Русские амазонки-2"
7:30 "Короткое замыкание"

8:30 "Победоносный голос верующего"

9:00 Мультфильм "Ураганчики"
9:30 Х/ф. «ОДИНОЧКА»
11:30 Х/ф. «ГАМЛЕТ»

ТВ

8:00 "Настроение".
10:45 Газетный дождь.
10:55 "СТРАСТИ ПО САЛОМЕЕ". Сериал

6:00, 9:00 "Завтрак с Дисковери"

7:00 "Глобальные новости".
7:05 Реалити-шоу "Голод-утро"

ДТВ

9:00 РОССИЙСКИЕ МУЛЬТФИЛЬМЫ.
9:30, 3:00 Шоу Джерри Спрингера

10.00, 22.00 "БЕДНАЯ НАСТЯ". Х/ф.

11.00 Детали утром.
11.30 Кино "БИРУС ЛЮБИ".

ДТВ

9:00 РОССИЙСКИЕ МУЛЬТФИЛЬМЫ.
9:30, 3:00 Шоу Джерри Спрингера

ЧОРШАНБА 28

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ market.
8.40 Газетлар шарҳи.
9.00 "Қушлар ҳақида ҳақиқат".

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.10 Кўрсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал: "Луиза Фернанда".

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал: "Луиза Фернанда".
17.45 "Табриклиймиз-кутлаймиз".

ТРУ

3:00 "Доброе утро, Россия!".
6:45, 18:55 Сериал "Русские амазонки-2".
7:50 "Короткое замыкание".

ТВ

8:30 "Победоносный голос верующего".
9:00 Мультфильм "Ураганчики".
9:30 Х/ф. «2002: ИСТРЕБИТЕЛИ ПРИЗРАКОВ».

ТВ

6:00, 9:00 «Завтрак с Дискавери».
7:00 «Глобальные новости».
7:05 Реалити-шоу "Голод-утро".

ТВ

6:00, 9:00 «Завтрак с Дискавери».
7:00 «Глобальные новости».
7:05 Реалити-шоу "Голод-утро".

ТВ

15:00, 21:30, 3:10 История в деталях.
15:30 «ЗАХИМГА СО СТИВЕНСАМИ» Х/ф.

ПАЙШАНБА 29

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 17.55 ТВ market.
8.40 Газетлар шарҳи.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тон".
7.10 "Информация дам олиш дастури".

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал: "Луиза Фернанда".
17.45 "Табриклиймиз-кутлаймиз".

ТРУ

3:00 "Доброе утро, Россия!".
6:45, 18:55 Сериал "Русские амазонки-2".
7:50 "Короткое замыкание".

ТВ

8:30 "Победоносный голос верующего".
9:00 Мультфильм "Ураганчики".
9:30 Х/ф. «МЕСЯЦ ВОСКРЕСЕНИИ».

ТВ

6:00, 9:00 «Завтрак с Дискавери».
7:00 «Глобальные новости».
7:05 Реалити-шоу "Голод-утро".

ТВ

6:00, 9:00 «Завтрак с Дискавери».
7:00 «Глобальные новости».
7:05 Реалити-шоу "Голод-утро".

ТВ

15:00, 21:30, 3:10 История в деталях.
15:30 «ЗАХИМГА СО СТИВЕНСАМИ» Х/ф.

СПОРТ

8.00 "Бардам бўлинг". Тонгги дам олиш дастури.
9.00 "Хабарлар".
9.30 "Болалар спорти".

ТРУ

3:00 "Доброе утро, Россия!".
6:45, 18:55 Сериал "Русские амазонки-2".
7:50 "Короткое замыкание".

ТВ

8:30 "Победоносный голос верующего".
9:00 Мультфильм "Ураганчики".
9:30 Х/ф. «МЕСЯЦ ВОСКРЕСЕНИИ».

ТВ

6:00, 9:00 «Завтрак с Дискавери».
7:00 «Глобальные новости».
7:05 Реалити-шоу "Голод-утро".

ТВ

6:00, 9:00 «Завтрак с Дискавери».
7:00 «Глобальные новости».
7:05 Реалити-шоу "Голод-утро".

ТВ

15:00, 21:30, 3:10 История в деталях.
15:30 «ЗАХИМГА СО СТИВЕНСАМИ» Х/ф.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби.

ТРУ

3:00 "Доброе утро, Россия!".

ТВ

8:30 "Победоносный голос верующего".

ТВ

6:00, 9:00 «Завтрак с Дискавери».

ТВ

6:00, 9:00 «Завтрак с Дискавери».

ТВ

15:00, 21:30, 3:10 История в деталях.

ЖУМА 30

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
«Болалар сайраси».
9.00 1. «Секри харфлар оролчаси».

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Курсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал: «Луиза Фернандо».
17.45 «Табриклаймиз-кутлаймиз».
17.55 «Хоризг хабарлари».
18.00, 20.40 «Экспресс» телегазетаси.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

12.00 «Крепость 2», остросюжетный фильм
13.30 «Чёрный ворон», телесериал
14.10 «Детский час»
14.40 «Ошккона», мусики дастури

ЛУЧШИЕ БОИ ВЛАДИМИР КЛИЧКО ПРОТИВ КРИСА БЕРДА

24.45 Фильм «Язык тел»:
2.30 Окончание трансляции.
7.50 «Короткое замыкание» Ток-шоу.
8.45, 11.45, 14.25, 22.15, 2.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

21.00 «РАЗЛУЧЕННЫЕ»

Сериал
21.50 Пять минут деловой Москвы.
8.55 «ЗА КУЛИСАМИ». Сериал
24.35 «Народ хочет знать» Ток-шоу.

НИЙ СОЛДАТ.

13.30 Комедия «НЕСЧАСТЛИВЫ ВМЕСТЕ».
14.00 «ЗЕНА - КОРОЛЕВА ВОИНОВ». Х/ф.
15.00, 21.30, 3.10 Истории в деталях.

ШАНБА 31

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 «Халқ севган дostonлари».

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Курсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал: «Луиза Фернандо».
17.45 «Табриклаймиз-кутлаймиз».
17.55 «Хоризг хабарлари».

ЛУЧШИЕ БОИ ВЛАДИМИР КЛИЧКО ПРОТИВ КРИСА БЕРДА

24.45 Фильм «Язык тел»:
2.30 Окончание трансляции.
7.50 «Короткое замыкание» Ток-шоу.

21.00 «РАЗЛУЧЕННЫЕ»

Сериал
21.50 Пять минут деловой Москвы.
8.55 «ЗА КУЛИСАМИ». Сериал

НИЙ СОЛДАТ.

13.30 Комедия «НЕСЧАСТЛИВЫ ВМЕСТЕ».
14.00 «ЗЕНА - КОРОЛЕВА ВОИНОВ». Х/ф.

НИЙ СОЛДАТ.

13.30 Комедия «НЕСЧАСТЛИВЫ ВМЕСТЕ».
14.00 «ЗЕНА - КОРОЛЕВА ВОИНОВ». Х/ф.

ЯКШАНБА 1

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕСИ

"Ўзбекистон" телеканали. 1. 6.00 "Ассалом, Ўзбекистон". 8.00-8.35 "Ахборот". 8.35 ТВ анонс. 8.40 "Камалак". Болалар учун кинодастур. 9.40 "Қўнча замин оҳанглари". 10.00 "Ватанимга хизмат қиламан". 11.00 "Она меҳри". 11.20 "Бу турфа олам". 12.10 "Гап чикди". Телешоу. 12.40 "Чимилдик". Бадий фильм. 13.55 "Интеллектуал ринг". 14.35 "Юлдузингни бер осмон". Бадий фильм. 16.00 "Дўстлик" студияси: 1. Рангинкамон. 2. "Дидар". 3. "Айчурэк". 4. "Чинсэн". "Болалар сайраси". 17.20 1. "Фаройибкента савҳат". 2. "Олтин тож". 18.15 "Кўшигимиз Сизга армуғон". 18.35 "Ок ва қора". Телешоу. 19.10 "Бизнес ҳафта". 19.25, 20.00, 20.25, 21.10 ЭЪЛОНЛАР. 19.30 "Тахлилнома" (рус тилида). 20.05 "Кўрсатувдан-кўрсатувгача". 20.30 "Тахлилнома". 21.15 Ўзбекистон халқ артистлари. 21.35 2004 йил - Меҳр ва муруват йили. "Яшиллик". "Якшанба кинозал". 22.00 "Ўзбекистон" телеканалида илк маротаба. "Ота меҳри". Бадий фильм. 24.00-00.05 Ватан тимсоллари.

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Кўрсатувлар дастури. 7.00 "Мунаввар тонг". Информацион дам олиш дастури. 9.00 ТВ - анонс. 9.05 "Давр" репортаж. 9.15 "Янги авлод" студияси: Бўш утирма. 9.40 Очил дастурхон. 10.00 Оханрабо. 10.40 Ринг қироллари. 11.30 "Ешлар" телеканалида ҳарбий-ватанпарварлик дастури: 1. Марди майдон, 2. Аскар мактаблари 3. Қўнчару "Юсо". 12.25 "Килин кирк ёриб". Интеллектуал уйин. 13.15 "Умрбокии кўшиқлар". Мусиқий фильм. 13.50 2004 - меҳр ва муруват йили. Азиям. 14.20 "Учинчи сайра" маърифий дастури. 15.10 Ешлар овози. 15.30 Меҳр кўзда. 16.10 "Ажойиб ҳаёлараст". Бадий фильм. 17.25 ТВ - анонс. 17.30 Кўрсатувлар дастури. 17.35 "Янги авлод" студияси: Катта танаффус, Бахтли болалик. 18.15 "Мултомоша". 18.30 Спорт ҳафтанома-си. 18.45 Олтин мерос. 18.55, 21.55 Икким. 19.00 "Давр" - news. 19.20 ТВ - анонс. 19.25 Сув - ҳавт манбаи. 19.30, 20.05, 22.35 Эълонлар. 19.35 "Шарқ тароналари" фестивалидан мусиқий лаваҳлар. 21.00 "Заковат" интеллектуал уйини. 21.50 Олтин мерос. 22.00 "Давр" ҳафта ичида. 22.40 ТВ - анонс. 22.45 "Келинлар кўзголин". Бадий фильм. 23.55-24.00 Хайрли тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Кўрсатувлар тартиби. 17.20 "Болажонлар экран". 17.45 "Табриқлаймиз-қутлаймиз". 17.55 "Кулишни унутманг".

18.20 "Эртакларнинг сехри қилими". 20.00 "Пойтахт" ахборот дастури. 20.20 "Табриқлаймиз-қутлаймиз". 20.50, 21.40 "Экспресс" телегазетаси. 21.00 "Ўзбектеlevision" студияси намоиши элади: Абдухалиқ Ғиждувоний. 21.10 "Жаҳон географияси". 21.50 "Ханда дуқони". 22.15 Киноингоҳ. "Туйлар 2004". 23.25-23.30 Хайрли тун, шаҳрим!

СПОРТ

"SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ. 8.00 "Бардам бўлинг". Тонгги дам олиш дастури. 9.00 "Хабарлар". 9.15 "Кубок стартлар". 9.45 "Рақибингиз гроссмейстер". 10.00 "Соғлом овқатланиш сирлари". БИРИНЧИ КАНАЛ. 10.10 Д. Криловнинг "Йўлда ёзилмаган қайдлари". 10.30-11.00 "Хамма уйда лигида". "SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ. 16.55 Кўрсатувлар тартиби. 17.00 "Хабарлар". 17.15 "Улоқ кўлқари". 17.25 Волейбол. Ўзбекистон чемпионати. 17.55 "Бинафша". Болалар спорт ҳафта. 18.15 "Аншлағ". БИРИНЧИ КАНАЛ. 19.00 "Аралаш". 19.20 Д. Белуши "Бемаза иш-2" комедиясида. 21.00 "Время". "SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ. 21.45 "Хабарлар". 22.00 Жаҳон спорти. Еврофутбол. 23.35 "X-спорт". БИРИНЧИ КАНАЛ. 00.10 Бокс. Жаҳоннинг энг кучли профессионал боксчилари. Артуро Гатти-Джанлука Бранко. "SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ. 1.10. "Тунингиз осуда бўлсин!".

фойдали газета 9.30 - "Суперпороёнок", мультсериал 11.30 - "Теле-хамкор", фойдали газета 12.00 - Семейное кино: "Голубой гром", острозжетный фильм 13.40 - "Дикая планета" - документальный фильм 14.30 - Дневной кинозал: муборак. "Пробуждение", острозжетный фильм 16.30 - "Познавательная передача"

ТРП

3.50 Фильм «Вторая Книга джунглей». 5.10 «Дракоша и компания». Сериал. 5.35 «Мир на грани». 6.05 «Военная программа». 6.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ. 7.05 «ТВ Бинго шоу». 7.30 «В Городе. Отчет за январь». 8.00 «Сто к одному». Телеигра. 8.50 «Вокруг света». 9.40 «Диалоги о животных». 10.20 Праздник Курбан-Байрам. 11.15 «Парламентский час». 12.00, 18.00 ВЕСТИ. 12.20 Фильм «Эмигрант». 14.25 «Комната смеха». 15.20 Фантастическая эпопея Джорджа Лукаса «Звездные войны». Эпизод V.

1

6.00, 10.00, 12.00 Новости. 6.10 Фильм «Принцесса-лебедь». 7.00 Армейский магазин. 7.30 Сериал «Твиньясы». 7.50 «В мире животных». 8.40 Дисней-клуб: «Геркулес». 9.00 «Курбан-Байрам». 10.10 «Непутевые заметки». 10.30 Пока все дома. 11.00 «Угадай мелодию». 11.20 Программа «Путешествия натуралиста». 12.10 Фильм «Луной был полон сад». 14.00 Дисней-клуб: «Микки Маус и его друзья». 14.20 Смехоланорама. 14.50 Дачники. 15.40 «КВН-2003». Высшая лига. Финал года. 18.00 Времена. 19.00 Воскресный «Ералаш». 19.20 Комедия «Собачья

НТВ

6:15 Детское утро «ГОЛУБОЕ ДЕРЕВО». 7:50 «Лотерея АВТОВАЗ». 8:00, 12:00, 16:00 «СЕГОДНЯ». 8:20 «ПРОСТО ЦИРК». 8:50 Лотерея «ШАР УДАЧИ». 9:00 Мультфильм «ЗИМА В ПРОСТОКВАШИНО». 9:20 «ЕДИМ ДОМА». 9:50 Фильм «ВАЛЕРИЙ ЧКАЛОВ». 11:20 «ВОЕННОЕ ДЕЛО».

работа-2» 21.00 Время. Информационно-аналитическая программа 21.45 Боевик «Четыре пера». 24.10 Бокс. Артуро Гатти-Джанлука Бранко 1.10 Тенис. Открытый чемпионат Австралии - 2004 1.40 Боевик «Французский связной - 2». 3.50 Фильм «Потерянные души».

ТВ3

8.30 «Жизнь в слове». 9.00 Мультсериал «Ураганчики». 9.30 Мультсериал «Мистер Билл». 10.00 Мультсериал «Мэри Кей и Эшли супергернты». 10.30 Мультсериал «Эволюция». 11.00 Мультсериал «Мушкетеры возвращаются». 11.30 Х/ф «ДЕЛО СТАРИНЫ ДРУМА». 13.30 Х/ф «НАЙДЕННЫЙ РАЙ». 15.30 Окно в мир. О жизни в разных странах. 16.00 Х/ф «ТРАНССИБИРСКИЙ ЭКСПРЕСС». 18.00 Х/ф «ДАМБА СМЕРТИ». 20.00, 3.30 Док. сериал-Вогне». 20.30, 4.00 Док. сериал-Морские истории». 21.00 Х/ф «СНИМАЛИ, ИЛИ БУДУ СТРЕЛЯТЬ?». 23.00 Х/ф «ПОРОК». 1.00 Сериал «ИСТОРИИ О ПРИВИДЕНИЯХ». 1.30 Х/ф «ПОРОЖДЕНИЕ АДА».

ТВЦ

8.25 «Я ВАМ БОЛЬШЕ НЕ ВЕРЮ». Х/ф. 10.05 «Отчего, почему?». 11.00 Мультфильм «Первая скрипка». «Янтариный замок». 11.45 Марш-бросок. 12.15 Наш сад. 12.35 Лакомый кусочек.

11:55 «Играем в «Кено»». 12:20 «АПЕЛЬСИНОВЫЙ СОК». 12:50 «ВНИМАНИЕ. РОЗЫСКИ!». ПРОДОЛЖЕНИЕ ВОЙНЫ. 13:20 Фильм «МИЛЛИОН ЛЕТ ДО НАШЕЙ ЭРЫ». 15:10 «ИХ ПРАВДЫ». 16:20 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ В СТИЛЕ-МОДЕРН». ВЕЛИКАЯ КОМБИНАТОРША. 16:55 Сериал «КОЛЛЕКЦИЯ ДАНИЭЛЬС СТИЛ: ЗВЕЗДА». 2 серия. 18:00 СВОЯ ИГРА. 18:50 Комедия «КАРА НЕБЕСНАЯ». 21:00 «НАМЕДНИ». 22:30 Фильм «МОЛЧАНИЕ ЯГНТА». 24:55 Окончание трансляции.

СТС

17.50 «Дед Мороз и лето». Мультфильм. 18.15 Фильм «Вокзал Победы». 18.45 «Великая иллюзия». 19.30 «Парк юмора». 20.25 «КОМИССАР НАВАРРО». Сериал. 20.30 «Момент истины». 23.00 Детектив «МУЖСКОЙ ХАРАКТЕР». 1.15 «Деликатесы». 1.20 Серебряный диск. 3.45 «РЕСТОРАН». Х/ф.

ДТВ

9.30 60 минут. 10.23, 11.26, 18.18, 21.58, 4.40 Придай жизни вкус. 10.30 Мультфильмы. 11.30 Мультсериал «Планета монстров». 12.00 Квартет. 12.35 Всегда готов. 13.10 Сериал «КАМЕНСКАЯ». Фильм 8-й. 2-я серия. 14.15 Х/ф «АЛИСА И БУКИНИСТ». 16.40 Толобайки. 17.15 Сериал «V.I.P.». 18.20 Квартет. 18.55 Смеходром. 19.55 Х/ф «ДВОЙНОЕ РЕШЕНИЕ». 22.00 Х/ф «ЧИЧА». 24.05 Х/ф «СЕКСИ БОЙЗ». 2.10 Эротические программы. 2.50 Сериал «ОКРУГ КОЛУМБИЯ».

13.00 «Московская неделя». 13.30 Звезда автострады. 13.45 Комедия «УКРОТИТЕЛИ ВЕЛОСИПЕДОВ». 15.10 «Неистовый Ураб». Док. фильм. Часть 2-я. 16.00, 1.05 События. Время московское. 16.15 «Алфавит». Телеигра. 16.55 21 кабинет. 17.25 Фильм «Леги Гамилитон». 17.50 «Дед Мороз и лето». Мультфильм. 18.15 Фильм «Вокзал Победы». 18.45 «Великая иллюзия». 19.30 «Парк юмора». 20.25 «КОМИССАР НАВАРРО». Сериал. 20.30 «Момент истины». 23.00 Детектив «МУЖСКОЙ ХАРАКТЕР». 1.15 «Деликатесы». 1.20 Серебряный диск. 3.45 «РЕСТОРАН». Х/ф.

СТС

15.00 Кино «ЛУЧШИЙ ДРУГ СОБАК». 17.00 Скрытая камера. 18.00 О.С.П.-студия. 19.00 «Истории в деталях». Специальный выпуск. 20.00 Кино «НАС ПИКА». 22.00 «Тату» в «Поднебесной». Реальное шоу. 23.00 Кино «МНЕ ХВАТИТ МИЛЛИОНА». 1.00 Церемония вручения кинопремии «Золотой глобус-2004». 3.00 Кино «ОРЛЫ ЮРИС ПРУДЕНЦИИ». 5.00 Кино «ПЛЕННИ АНДЕРСОНА».

ДТВ

9.30 60 минут. 10.23, 11.26, 18.18, 21.58, 4.40 Придай жизни вкус. 10.30 Мультфильмы. 11.30 Мультсериал «Планета монстров». 12.00 Квартет. 12.35 Всегда готов. 13.10 Сериал «КАМЕНСКАЯ». Фильм 8-й. 2-я серия. 14.15 Х/ф «АЛИСА И БУКИНИСТ». 16.40 Толобайки. 17.15 Сериал «V.I.P.». 18.20 Квартет. 18.55 Смеходром. 19.55 Х/ф «ДВОЙНОЕ РЕШЕНИЕ». 22.00 Х/ф «ЧИЧА». 24.05 Х/ф «СЕКСИ БОЙЗ». 2.10 Эротические программы. 2.50 Сериал «ОКРУГ КОЛУМБИЯ».

Advertisement for 'BOLALAR SAHIFASI' (Children's Pages) featuring a cartoon illustration of a turtle and a maze. Text includes 'OSIYONING HAYVONOT DUNYOSI' (World of Animals in the Garden) and 'TO'G'RI YO'LNI TOPING' (Finding the Right Path). The publisher is 'TOSHBAQA'.

Киз чиройли эди. Шоир таърифлагани каби "ёноклари ол, қошлари ҳилол, лаби гунча бол"... Куюк, қайрилма киприклари ойдай чехрасига соя солиб турар, айникса, ёт нигоҳларга дуч келганда киприклар пастга қадалиб, хумор боқувчи қароғларини яширар, тонги шабнамдай тоза чехрасига ҳаё, лолавор шуъла сочарди.

Кизгинанинг энг катта бойлиги ҳаёси-ю, ибоси. Ана шундай гўзал киз ўн еттинчи бахорни энди қаршилади. У орзулар этагини тутиб, тенгдошлари қатори ўқишга хужжат топширди. Афсуски, нияти амалга ошмади. Кейин... Ишга кирмоқчи, ишламоқчи, бахтини шу йўллардан изламоқчи бўлди. Ундан-бундан ишга киритиш ҳақида ваъдалар олиб, орадан ойлар ҳам ўтиб кетди.

Ҳадемай қиличини қайраб қиш келди. "Ёз ёпинчиги"ни нари-бери топиб кийдириб юрган ота-она қишлоқ либослар нарх-навоҳиси олдида эсан-кираб қолишди. Бунинг устига, кизгинанинг кўнгли унча-мунчани тан олмас эди. Тўғри-да, «аксарият дугоналари, хатто энг қамдаромад хонадоннинг кизи бўлган Фоти-ма бунинг невараси ҳам 80 минг сўмлик палто кийаётир».

Хуллас, ана шуларни ўйлар экан, кизгина бундай иложсизлик ҳаётидан сикилиб кетди. Худди ана шу кунларда эса кўшни "дом"да яшайдиган,

БОЙЛИККА АЛМАШГАН

суксурдай кизнинг юрагига "меҳр чўғи"ни отишга ҳаракат қиларди. Ниҳоят, бири мол-безакка, бири хўс-ёшликка хирсу хавасли икки юрак бир-бирига тўкнашди. Ниҳоят аёл унга ёрилди.

- Иш, ўқиш йўқми, қизим?
- Йўқ, - кулимсира-

ИФФАТ ЗИЙНАТИ

ган кўйи мулоиймгина бош чайқади қиз.
- Кел, бирга сайр қилайлик.
Хув ана, тижорат дўконига бориб келамиз.
Улар бир зумда апоқ-чапоқ бўлиб олишди. Тижорат дўконига-гача неча мартабала бориб келишди-ю, бир-бирларига айтадиган гаплари сира тугамас эди. Охири тадбиркор аёл мақсадга кўчи:

Истасанг, тайёргарлигини кўр, эрта-гаёқ бирга олиб кетаман. Унақа-мунақа ишмас. Ораста, тоза. Энг муҳими, даромадли иш. Уч ойда бир дунё пул ишлаб келасан. Қап-катта киз ота-онанинг чўнта-га кўз тикиб ўтирсанг, уят бўлар. Ота-онанга даҳмаза, юк бўлиб қолаверасан.
Кейинги пайтларда маъюслик, ўйчанлик аёл билан сўхбатдан кейин бир зумда тарқадди-кетди. Яна олдинги-олдингидай қувончдан чарақлаб турувчи шодумон кўзлар бахтиёрликни - бахтини соғиниб, хумор боқа бошлади-лар. Кечкурун у билан онаси ўрта-сида хорижга ишга жўнаш масаласида борди-келди баҳс бошланди.
- Қанақа иш экан ўзи? - жигарбади тақдирга чини билан ташвишланган она розилик бермади. Лекин кизи уни кўярда-қўймай тадбиркор аёлниқига етаклаб борди-ю, у ердан мулоиймгина бўлиб чиқиб келди. Қизи учун сафар анжомларини ўзи хозирлашга тушиб кетди.
Бу хонадонда аёл сўзи устивор, эркак итоаткор яшайдиган вазият ҳукм сурар эди. Эртаси кун эса тадбиркор аёлни олиб

кейтиб, олиб келадиган зулукдай қора "Нексия" қизалоқни ҳам ўтказиб аэропортта ша-молдай елди.

Орадан уч ой ўтди. Уша қора "Нексия" таниш "дом"лар орасидаги ховли-сига келиб тўхтади. Ундан уч ойлар олдин сафар кетган ўша кизгина тушиб келди.

Бармоқларида тилла тақинчоқлар, бўйнида қўша-қўша олтин занжирлар, эғнида қимматбаҳо кийимлар... Қизнинг, сўнги модада кесиilib, пардоз берилган сочларини шамол истаган кўйга солиб ўйнар эди. Унда уч ой олдинги анордай таранг юзлари, бир қарашда йигитларни ўзига ром этувчи мафтункор кўзлар ўрнини энди беҳаёлик, бешармлиқнинг ранги, суврати эгаллаган.

Орзу қилган қимматбаҳо тақинчоқлару кўзини қамаштирувчи ялтир-юлтир либослар гирдобига фарқ бўлган қизалоқ ўзини дунёда бахтли ҳис этарди. Лекин ифратидек улуг зийнатни оёқ ости қилиб, вақтинчалик инсонга хузур багишловчи бевафо бойликлар унинг кўзини кўр қилиб қўйганди. Аммо унинг кўзи очилганда кеч бўлишини хали англаб етолмасди.

С.УМАРОВА
Навоий вилояти

Эрталаб ишга отланиб бекатга чиқимин билан автобус келиб қолди. Автобуста чиқарканман қораламаларини бир неча мартаба тахририятимизга олиб келган талаба йигитга кўзим тушди. У мен билан сўрашаркан кайфияти ниҳоятда тушкун эди. Ҳол-аҳвол сўрашган:
- Мансур, нима бўлди, тобинг

миздан эримнинг талаба қариндошлари бири кетса, бири келиб туради. Ўзи икки хонали уйда турамиз. Ҳозир бир хонасида эримнинг акаси ва тоғасини ўғиллари туришади. 3 та фарзандим бор, каттаси 8 ёшда. 5 киши бир хонада тикилиб ёта-миз. Қишлоқ шароити бошқа, шаҳарда эса бошқа шароит. Уй-

юрган кезларимда Мунаввар опа Маткаримова деган қариндошмизниқидда яшаганман. Менинг ҳам ейиш-ичимин, ётиб-туришим у кишига малол келган, деб сира ўйламайман. Мендан кейин ҳам опамнинг 4 сингиси, 1 укаси, эрининг ҳам бири неча қариндошлари ўқиб кетишди.

Ҳозир барчаси олий ва ўрта маълумотли, касбу корли, оилали бўлиб кетишган. Мунаввар опани чуқур эхтиром ва соғинч билан тилга оли-

шади. У кишининг раҳматли турмуш ўртоқлари Абдурахмон ака Маждидов ҳам очик кўнгли, меҳридор инсон эди. Халқимизда: "Меҳмон келар эшикдан, रिққи келар тешикдан", деган нақл бор. Опанинг мартабаси улуг, давлати зиёда бўлса бўлдики, қамаймади. Кейин ховли олиб кўчиб чиқилди. Ҳозир икки ўғил, икки қизини ўй-жойли қилиб, қилган савобли ишлари сабаб, ҳурмат-эззатда яшаяпти. Одамлар яхшилик қайтмайди дейишади. Мен бу гапга қўшилмайман. Мана, Мунаввар опа билан борди-келди қилмаганимизга ҳам анча йил бўлиб кетди. Лекин у кишининг яхшиликлари менинг юрагимда кунчи кеча бўлиб ўтган воқеадай яшаб келмоқда. Юқоридаги икки воқеани эшитганимда ҳам Мунаввар опа кўз ўнгимда гавдаланиб кетди. Шу боис ҳам умр бўйи яхши инсонлар эшигини қоқаман. Уларнинг офтобдан иссиқ меҳрларидан баҳраманд бўламан ва бу нурни бошқаларга ҳам ула-шишга ҳаракат қиламан. Халқимизда: "Уйинг тор бўлса ҳам, кўнглинг кенг бўлсин", деган гап бор. Кўнглини кенг тутиб, бир-биримизга меҳр-муруватли бўлайлик.

Тоҳир НОРИМОВ

МЕҲРИБОН, ДИЛКАШ ЭДИНГИЗ

Эсимда, биринчи синфга борган куним ҳамма хурсанд, шод эди. Менинг эса хаяжоним борган сари орт-моқда. Синф хонасида менга ўхшаган ўқувчилар парталарда жимгина ўтиришибди. Шу пайт ўқитувчимиз кирди-ю, ҳамма ўрнидан туриб салом берди. Ўқитувчи ўзини таништириб, дарс қандай ўтилишини тушунтира бошлади. Негадир ўзим хохламасам-да, ўқитувчим ўрнида, кўз ўнгимда боғча опам гавдаланаварди. Боғча билан хайрлашаётган вақтимизда тарбиячимиз Роза опа Тагировнанинг кўзларига ёш олганлигини эслаб, бўғзимга аччиқ бир нарса қадалди... Меҳрибон, дилкаш боғча опам ҳаттоки тушларимга ҳам кира бошлади.

Бир кун онам билан бувимларникига боғчамиз ёнидан ўтиб келатётгандик. Онам: "Юр, кириб-чиқамиз", - дедилар. Жуда ҳам хурсанд бўлиб кетдим.
Боғчага кирдик. Ўриндиқда ўтирибман-у, қандайдир хаяжон мени қуршаб олмоқда. Шу пайт узоқдан Роза опам кўринди. У ёнимга югуриб келиб, онам қолиб, мен билан ачомлашиб кўришиб кетди. Ерга тиззалари билан чўқкалаб юз-кўзларимдан ўпар, кучоқлар, кўзларидан дув-дув ёш оқарди. Бироздан сўнг, онам билан сўрашди ва биз ҳам-мамиз ўриндиққа жойлашдик. "Буларга жуда ўрганиб қолган эканман", - деди кўз ёшларини артиб.

Мен ўша вақтлар бу сўзларнинг мағзини чақа олмаган ва унинг кўз ёшлари сабабини мурғак қалбим билан ҳис қилмаган эдим. Мана энди орадан 10 йил ўтиб, соғинч туйғусининг нима эканлигини ҳис қилиб бораёпман.

Эш бўлишига қарамай, юзлари синиқкан, кўзлари рангпар, аммо доимо қулиб турувчи боғча опамиз ҳам-мамизга ёқарди. Аммо ёлғиз қолган чоғлари ни гапга ботган кўйи ўтирганини кўп кўрардик. Роза опамиз турмуш қурган бўлса-да, фарзандсиз эди.

Боғчамиз "Шодлик" номи билан (ҳозирги "Орзу" боғчаси) аталарди. Боғчадан жажжигина дўмбоқ қўлчаларини силкитиб, бир-бирини қувлаётган болажонларнинг қийқириги, хандон қулгулари, беғубор шўхликлари шундоққина пан-жара ортидан кўриниб турар ва ҳар қандай катта одам жон-жон деб уларнинг ўрнида бўлиб қолишини хоҳларди.

Ҳар сафар мени онам кўлларимдан етаклаганча боғчага олиб келарди. Дарвозадан киришини билан эса мени боғча опам Роза опа кутиб оларди. Албатта, бошқаларни ҳам шундай кутиб олганларига шубҳа йўқ. Шу сабаб доимо юз-кўзлари қулиб турадиган, бу аёлни барча болалар бирдек севишарди, ардоқлашарди.

Ушандан кейин Роза опамни икки марта кўрдим, ҳолос. Бир марта касалхонада ётганларида кўриб келгандим. Кейин яна суриштириб кўрсам, энди боғчада ишламаётган экан. Айтишларича, бу ердан узоқларга кўчиб кетибди.

Мен Роза опамдан худди онам-дек меҳр кўрганман. Бу меҳринг тафти хали-хануз соғинани йўқ. Шу меҳрни кўнсаб, соғиниб яша-яман. Қаерда бўлсангиз ҳам омон бўлинг, Роза опа!

Наргиза Жўрабоева
Тошкент вилояти
Чиноз тумани

КЎНГИЛАНИ КЕНГ ТУТАЙЛИК

йўқми? - деб сўрадим.
- Йўқ, ўхшиман, - деди зўрма-зўраки жилмайиб.

- Бирор ёрдам керак эмасми? - яна уни саволга тутдим.
- Очигини айтсам, ижарага бироррта ўй топласам бўлмайди. Янгамнинг хурмача қилиқлари мана бу еримга келди, - деди кўли билан бўйнини кўрсатиб.
- Нимага?
- Хар бир ҳаракатимдан ҳам айб топаверади. Хуллас, мени кўрса қовоғидан қор ёғади. Акамга айтишга қўрқаман. Мен туфайли ораларига совуқчилик тушишини истамайман. Шу боис бошим қотиб қолди. Нима қилишга ҳайронман. Дадам акамга: "Уканга кўз-қулоқ бўлиб тур", - деб тайинлаган. Акам ҳар бир қадамни ўлчади. Мени ижарага чиқиб кетишимга умуман йўл бермаса керак. Ўқимдан чиқиб ўйга боришга юрагим беизлаб қолган - деди овози бўғилиб. Мансур бошқа гапирмади. Манзилга етганда мен билан хайрлашиб автобусдан тушди. Унга бирор бир таскин беришга ҳам улгуролмадим.

Ўқинда шу мавзуда қашқада-релик бир аёл кўнғироқ қилиб шундай деганди.
- Эримнинг иши юзасидан шаҳарга кўчиб келганимизга 6 йил бўлди. Шундан бери уйи-

имиздаги ўсмир йигитлардан ниҳоятда ийманаман. Ёш-да, ва-гур-вугур қилишади. Баъзан ке-чалари ошхонага кириб-чиқаёт-ган бўлсам, йўлақда уларни ички кийимда хожатхонага ёки ваннага кириб-чиқиб кетаётганини кўриб, жихолат бўлиб кета-ман. Умуман эмин-эркин яшаш учун шароит йўқ. Устига-устак ётиш-туриши етмагандек, ейиш-ичиши ҳам бизнинг бўйнимиз-да. Эрим ақасининг ўғлини усти-бошини ҳам сотиб олиб бера-ди. Қишлоқдаги акаси "болам бор", деб хабар олиш у ёқда тур-син, толганини ичармиш. Бир-да эримга шу хусусда гап очиб балага қолдим: "Нима дейсан, жигаримнинг боласи учун ҳар нарса қилишга тайёрман. Керак бўлса жонимни ҳам бераман", - деб сўқиб берди. Шундан берди дардим ичимда. Эрим эшикдан кириб келса, аэроилни кўрган-дай бўламан. Шу хусусда бир ма-қола ёзсангиз. Зора, мен каби ҳар бир қаричи ўлчоғли кўп қаватли уйда яшаётганларнинг жонига оро кирса...

Аёлга: "Бўпти, ёзамиз!" - деган-дим-у, шу ҳақда ёзишни кўнглимга тутиб қўйгандим. Аёл-нинг бу гапи талабалик йилла-римни ёдимга солганди. Ўзим ҳам бир пайтлар Қаршида ўқиб

Бу воқеани яқинда мен билан бирга сихаттоҳда дам олган бир аёл сўзлаб берди.

«...Эзинг иссиқ кунларида ёнимиздаги боғга чиқиб дам оламиз. У ер салқин, дараклар кўп, қўл ҳам бор. Неварам болалар майдончасида яйраб ўйнайди. Мафтуна деган жувон билан шу ерда танишиб қолдим. Кўриниши жуда ёш, асли 38 да экан. Шундай келишган жувонки, уни кўрган ҳар қандай одам мафтун бўлади. Овосим мулоим, ёқимли, гаплашган саринг, гаплашган келади. Хуллас, танишиб, ҳар сафар кўришганимизда қадрдонлардек кўришадиган, сўхбатлашадиган бўлдим. Бир кун Мафтунанинг нимадан дир безовта бўлаётганини сездим. Мен билан гаплашиб ўтирибди-ю, хаёли ўзида эмас. Тез-тез атрофга олазарак қараб кўриб, боласиниям эмин-эркин ўйнагани кўймапти. Охири бўлмади, мендан узр сўраб, боласининг йиғлашига ҳам қарамай судраганча уйига жўнаб қолди. Бирор ташвишли иши чиқиб қолгандир, деб ўйлаб ўтирсам, ҳозиргина Мафтуна туриб кетган ўриндиққа бир йигит келиб ўтирди. Энгашиб ердан бир нарсани олди, қарасам, Мафтунанинг ўғилчаси ўйнаб юрган уйинчоқ машина. Мен дарров: «Кечирасиз, бу уйинчоқни эгаси эсидан чиқариб қолдирибди. Менга беркилинг! Эгасига бериб қўяман» - дедим. Йигитнинг хаёли паршонмиди, бирпас ўйинчоққа тикилиб ўтирди. Мен гапимни яна қайтарганимдан кейин: «Кечирасиз, мана, эгасига бериб қўйинг!» - деб ўрнидан туриб кетди. Орадан 3 hafta ўтди, лекин Мафтунадан дарак йўқ эди. Мен ҳар кун ҳалиги уйинчоқни олиб келардим, аммо улар энди боққа ҳам чиқмай қўйишди. Аммо ўша кунги хомуш йигитни эса 3-4 марта боғ атрофида айланиб юрганида учратдим. Бир кун зерикиб ўтирсам (неварам ҳам йўқ эди) орқамдан биров келиб қучоқлаб олди, қарасам, Мафтун! Худди минг йиллик қадрдонлардек ачовлашиб кўришдик. Гапларимиз анча йиғилиб қолган экан, мириқиб сўхбатлашдик. Мен унга ўғлининг уйинчоғини бердим. Лекин анави йигит ҳақида оғиз очмадим. Мафтуна менга телефон рақамини берди. Шундан кейин биз бир-биримиз билан кўнгираклашиб боққа чиқадиган, узок-узок сўхбатлашадиган, дардлашадиган бўлдик. Бечора жувоннинг отаси вафот этгач, онаси бувисининг олдига-чет элга кўчиб кетишди. Мафтуна шундан бери ёлғиз эрига сўяниб қолибди. Эри ҳам топармон-тутармон, меҳрибон, баъзани одам экан. Мафтунанинг гап-сўзидан, эрини севишини, қаттиқ хурмат қилишини сездим. Шундай қилиб, биз анча қалинлашиб қолдик. Афсуски, бу узокқа қўчилишти. Бир кун ўғли узокроққа тепиб юборган қоптоқчани оламан, деб борган Мафтунанинг кўзи, мен кўрган ўша йигитга тўшиб қолди. Бирдан ранги ўзгариб кетди, шундай қалтираб бошладики, уни бу ҳолатда кўриб мен ҳам кўриб кетдим. Бир пайт боласини шартга кўтарди-ю, худди орқасидан биров қулаётгандек югурганча уйига кетди. Аввалига нима гаплигига тушунолмадим. Кейин секин юзларини қўллари билан тўсиб олган ўша йигитнинг ёнига бориб ўтирдим. У мени сезмади, орадан анча вақт ўтса ҳамки бошини кўтармасди. Шунда қўлимни унинг елкасига қўйдим ва аста: «Болам, сизга нима бўлди? Бирор ёрдам керак эмасми?» - деб сўрадим. У бошини кўтариб менга қаради, қўллари қип-қизариб кетган,

йиғлагани шундоқ билиниб турарди. «Эркак киши бекорга йигламайди. Демак, бу йигитнинг бир дарди бор», деб ўйладим. Боққа аллақачон қоронғу тушганди. Бир пайт йигит анча ўзига қалди шеклиди: «Юринг, бувижон, кеч бўлиб қолди, уйингизга кузатиб қўяман», - деди. Унинг бу муомаласидан хурсанд бўлдим, машинасида бирпасда уйимга келдик. Ҳатто эшигимнинг тагигача кузатиб чиқди. Шунда мен уни дуо қилиб, бир пиёла чойга таклиф қилдим. Йигит бирпас ўйланиб туриб, рози бўлди. Мен дарров чой қўйдим, бор-йўғимни дастурхонга тўқдим. Бирга чой ичар эканмиз, уни зимида кузатдим. У баланд бўйли, қадди-қомати келишган, сочи, қош-қўллари қоп-қора, қўлидаги телефони, «иномарка» машинаси топши-тутиши чакки эмаслигидан дарак бериб турарди. Исми Азимжон экан. Мен уни секин гапга тутдим: «Сиз Мафтунага ким бўласиз?» Азимжон бир «ўх» тортиб олди-да, секингина: «Ҳеч ким!» - деди. «Нега унда Мафтуна сизни кўриб ранги ўзгариб кетди?» У анча-гача жавоб бермади. Сўнгра: «Мен унинг олдига қаттиқ гуноҳқорман. Келинг, сизга ҳамма гапни бошидан айтиб бера қолай. Шунда менинг ахлоқимни яхшироқ тушунаси!» - деб гап бошлади: «Ҳарбий хизматни ўтаб, институтга ўқишга кирган йилим эди. Опам ёлғиз қизи билан «дом»да турарди (поччам қазо қилган). Шунинг учун ота-онам мени унинг юриб туришди. Мафтунани биринчи марта опамникида кўрганман. Ўқшдан келсам опам ошхонада чиройли бир қиз билан гаплашиб, чой ичиб ўтирибди. Ҳалиги қизни кўрдиму анграйганимча қотдим-қолдим. Бу қадар гўзални ҳеч қачон кўрмаганим! Тикилиб қолганим уни ноқулай аҳволга солдим, опам билан тезгина хайрлашиб чиқиб кетди. Опамдан: «Бу қиз ким, кўшнингизнинг қизими?» - деб сўрадим. Опам эса бирдан «охо»лаб қилиб юборди. Кейин: «Бу аёл кўшимнинг қизи эмас, балки кўшимнинг ўзи бўлади. Сен айтгандек қиз эмас, мен тенги жувон», - деди. Негадир уни гапига ишонгим келмасди. Опам билан уни солиштирдим. Унинг келишган қадди-қомати, бели билан битта бўлиб ёйилиб турган сап-сарик сочлари, оппоқ бепардоз ози, қалам қошлари, узун қайрилма қиприги-ю, менга таажуб билан қараган катта-катта қўқиб шахло қўллари кўз олдидан кетмай қолди. Ишонасизми, ўша кундан бошлаб ўтирсам ҳам, турсам ҳам, уни ўйлайдиган бўлиб қолдим. Еган-ичганимда, ётиб-туришимда ҳам ҳаловат йўқолди. Уни бир кўришда севиб қолганим. Ҳар сафар Мафтунани кўриб қолганимда: «Ҳозир унга юрагимдаги гапларни айтман», - деб ўйлар, аммо ҳечам жўрват қилолмасдим. Ниҳоят у билан яқиндан танишиб ҳам олдим. Бунга менинг ўқшим сабаб бўлди. Чет тилидан бир оз қиналаётганим бу ҳақда опам унга айтган экан ў бахонидил менга ёрдам беришини айтибди. Шундай қилиб ҳафтада 3 кун 2 соатдан дарс берадиган бўлди. Бошида сал тортиниб кейинчалик бемалол у-бу мавзуларда сўхбатлашадиган бўлдик. У менга ёш болага қилгандек муомала қиларди. Дарс ўтмиш мобайнида ўзини тутишидан, паст ширали овозда, мулоим гапиршидан завқланардим. Ҳар томонла бекаму кўст, оқилона аёли бор эрига ҳавасим келарди. Бир кун ўқшдан кел-

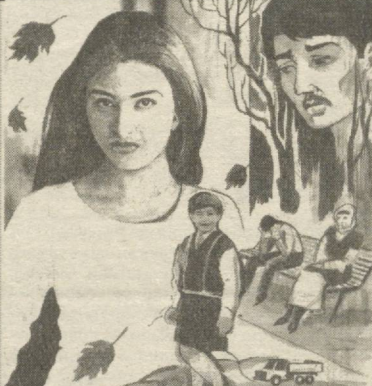
сам, юз-кўллари қизарган ҳолда Мафтуна уйига кириб кетди. Бирдан саломимни ҳам эшитмади, хайрон бўлдим. Уйга кирган опамдан: «Тинчликми?» - деб сўрадим. Опам менга чой дамларкан: «Мафтуна 3-4 кун уйда бўлмас экан, эри билан зияратта боришмоқчи экан», - деди. Опамнинг айтишича, уларнинг турмуш қурганларида 17 йил бўлибди. Лекин ҳали ҳануз бекор эканлар. Кўпгина шифокорларга, табибларга кўринишибди, барибир фойдаси бўлмади. Мафтуна шу ҳақда гапириб йиғлаган экан. Мен опамдан: «Балки айб эридадир? Агар эри билан ажрашиб бошқа бировга турмушга чиқса фарзанд кўра?» - дедим. Опам менга галати қаради. Кейин: «Эсинг жойидими? Ахир Мафтуна эрини деса жонини берадир. Эриям хотинини еру қўкка ишонмайди, оғзидан чиққанини муҳайи қилади. Булар бир-бирини сир кун ҳам туролмайди», - деди. Мени эса бу гаплардан энди ҳам қотди. Ахир керак бўлса мен ҳам унинг учун жонимни бера-

хушидан айрилаётган Мафтуна қанчалик ҳаракат қилмасин бағримдан чиқиб кетолмади. Мен айна қуча тўлган бақуват йиғит эдим. У бўлса новдадек нозиккина аёл. Хуллас, мен уни қуч билан ўзимники қилдим. Ўзимча ниятимга етдим, етишга етдим, афсус, ҳақдар тубан кетганимни кеч тушундим. Ўша кун унинг уйдан қандай чиқиб кетганимни, ўзимизнинг ҳовлига қандай етиб кетганимни эслолмайман. Фақат эртасига эрталаб хонамдаги кўзгудолда ўзимга қолдим. Бўйнимда, юз-кўзимда тимдаланган жойлар қизариб турар, кўринишим ҳароб эди. Лекин бу мени унчалик ташвишлантормас, балки кўз олдидан Мафтунанинг оппоқ юзи-ю, гезариб кетган лаблари, бор қучи билан менга кўрсатган қаршиликлар кетмасди. Эс-хаёлим унда эди. «Нега мени азбаройи яхшилик қилиб уйга таклиф қилганида, унга нисбатан бу қадар разиллик қилдим», - деб ич-этимни ердим. Ўзимни қўярга жой тополмай, анча пайтча кўчага чиқолмадим. Кўча туғул ота-онаминг ҳам кўзига кўринмасликка ҳаракат қилардим. Уйига бормай қолганимга хайрон бўлиб, опам ҳам бир неча марта кўнгирак қилди. Ҳатто ҳовлимизга келиб ҳам кетди. Аммо мен унга кўринмадим. У бўлса хайрон эди. Кейинроқ: «Қасал бўлиб қолдим», - деб баҳона қилдим. Бир кун ойлар вақт ўтди, опам ота-онами йўқлаб келган экан. Шунда мен гаплашиб ўтириб, гап орасида Мафтунани сўрадим. Опам: «3 hafta бўлди, улар кўчиб кетишди. Менга манзилингиз қолдириб берди. Эридан: «Нимага кўчяясизлар?» - деб сўради: «Мафтунанинг кўзига бу уйда алвасти кўринибди», - деди. Шу-шу уни йўқотиб қўйдим. Лекин қарда бўлмай, нима иш қилмай доим уни ўйлардим, юрган йўлимда уни излардим. Ўқшим битта-битта яхши ишга жойлашдим, ота-онам эса мени ўйлантириш ҳаракатига тушиб қолишди. Мен эса ҳеч ҳам кўнмадим, охири укамнинг бошини иккита қилиб қўйишди. Мен эса ҳамон сўққабосман. Бир кун опам: «Мафтуна эсингдами? Уни фалон боғда эри билан кўриб қолдим. Қўлида боласини бор. Охири нолалари худого етиб фарзандлик бўлишибди-да. Лекин у мени танисам негадир танимасликка олди», - деб қолди. Бу гапни эшитиб юрагим қиндан чиқиб кетай деди. Эртасигаёқ ўша боққа бориб уни излай бошладим. Аммо учратмадим, шундан кейин деярли ҳар кун боққа борадиган одат қилардим. Охири уни учратадиган кун ҳам келди. Ўғлини ҳам кўрдим. Отасидан кўра кўпроқ онасига ўхшаб кетади, ширингина. Мафтуна эса ҳали ҳам ўша-ўша гўзаллигича турибди. Ҳатто янаям очилиб кетган. Уни кўрдиму ҳали ҳам қаттиқ севишимни тушундим. Мафтунани ҳеч қачон унутолмайман, ҳеч кимни унга ўхшатолмайман ҳам. Афсуски, у мендан ўзини олиб қочаяпти»...

Турмуш чорраҳаларида

жаҳлим ҳам чиқарди. Орадан уч-тўрт кун ўтказиб Мафтунага кўнгирак қилдим. Эртасига бир даста гул, торт кўтариб ўғли билан кириб келишди. Биз аввалига ҳол-аҳвол сўрашиб ёлғизимиздаги янгиликлардан гаплашиб ўтирдик. Бу орада дамланган палов ҳам пишиди, мазза қилиб едик. Ўғли чарчади шекилли кўзи уйқуга кета бошлади, шунда Мафтуна: «Уйга кетсамикан?» - деб таралдуланди. Мен болани ётоққа олиб кириб ётиқдим. «Утиринг, бир келибсизлар, ҳали эрта-ку», - дедим. Гаплашиб ўтириб, секин Азимжон ҳақида сўз очдим. Мафтуна хайрон бўлиб қолди. Мен унга Азимжон ўша кун машинасида уйимга олиб келиб қўйганини ва биз анча сўхбатлашганимизни айтдим. У менинг кўзларимга тикилиб турди-да: «Демак, ҳамма гапдан хабарингиз бор экан-да!» - деди. «Ҳа», - дедим. У бир оз жим қолди ва сўз бошлади: «Азимни худди ўз укамдек кўрадим. У бўлса менга - опаси тенги бир аёлга пасткашлик қилди. Ўша кун уни уйимга таклиф қилмасам, совуқда турибди деб, раҳм қилмасам бўларкан. Унинг бунчалик расволикка боришини қайқдан билар. Ҳозир, худого шукр, фарзандим бор. У ҳаётимнинг чирогиди. Бек акам ўғлимининг жонидан ҳам ортиқ яхши кўради Уни ҳатто боғчага ҳам бердирмади. Аммо, гоҳида боламга қараб туриб ваҳимга тушаман. Бир кун фарзандсизликдан эзилб юрганимизда «Чиқмаган жондан умид», деб Бек акам мени фолбинга олиб борган эди. Фолбин аёл қари бир кампир экан. У менинг қўлимни ушлаб ўтириб: «Сен албатта фарзанд кўрасан, фақат ўз эрингдан эмас», - деб айтди. Жаҳлим чиқиб кетди: «Нималар деб вайсаясиз, эсингиз жойидими?» - деб бақириб бердим. У эса пинганин ҳам бузмади. Мен сенга бор гапни айтдим, холос», - деди. Унинг олдидан жаҳл билан қизариб, бўзариб чиққанимни кўрган Бек акам кампирнинг олдига ўзи кириб кетди. Лекин, кампир «Яқинда хотинингнинг бўйида бўлади дедим», -деб, ортиқча гап қилмади. Шунинг учун Бек акамнинг дили огримасин, деб мен ҳам ҳеч нарсани айтмадим. Ўша пайтларда Азимнинг опаси билан қўшни эдик. Қирди-чиқди қилардик. Наҳотки, ўша фолбин кампирнинг гапи тўғри бўлса? Биласизми, мен Азимни кўриш туғул. Билшгани ҳам истамайман. Уни жуда ёмон кўраман. Мафтунанинг унсиз йиғлашини, юзларини юваётган кўз ёшларини кўриб уни раҳим қилиб кетди. Ўғли уйғонгач улар уйларига кетишди. Биз энди бир-биримизникига борди-келди қилишга келишдик. Бу орада Мафтунага онасидан чет элга таклиф қўзғи келди ва эри, боласи билан бутунлай қўчиб кетди. Азимжон эса уларнинг йўқлигидан ўзига келолмай юрди. Мендан уларнинг қайси давлатга кўчиб кетишганини сўраб, мен эса бундан хабарим йўқлигини айттардим. Лекин бир кун Азимжон мен билан хайрлашгани келди. Қўзларининг ёниб туришидан Мафтунанинг қаерда эканлигидан хабар топганини эс-эсиз тушундим. Унга бирор жўяли маслаҳат беришга ожиз эдим...
Тоҳирия АБДУРАШИТ ҚИЗИ
Тошкент шаҳри

БАХТ БЕРГАН

БАХТСИЗЛИК...

дим. Хуллас, орадан бир қанча вақт ўтди. Бир кун опамникига келсам, опам ҳам, жияям ҳам уйда йўқ экан. «Келиб қолишар!» - деб зинапоёғга ўтириб уларни кута бошладим. Феврал ойи бўлгани учун ҳаво совуқ эди. Бир пайт зинапоёғдан қадам товуши эшитилди, қарасам, Мафтуна экан. Ўрнидан туриб саломлашдим, у алик олгач: «Нима қилиб зинапоёғда ўтирибсиз?» - деб сўради. Мен ахволни тушунтирдим. Шунда у бир оз иккиланган турди-да: «Соққотан кўринасиз, бизникига қира қолинг, ҳадемай келиб қолишар!» - деб мени уйга таклиф қилди. Мен ҳаяжонланиб зўрга ичқарига кирдим. У мени меҳмонхонага бошлаб кирди, диванга ўтиришимни айтиб, бирпасда олдимга иссиқ чой, шоколад қўйди. Телевизорни қўйиб бемалол ўтиришимни айтиб, ўзи ётоқхонасига кириб кетди. Мен бир пиёла чой ичдим, бир оз ўтиргач, секин ўрнидан туриб бориб ётоқхона эшигини очдим, у ким биландир телефонда гаплашаётган экан. Гап-сўзидан эри бўлса керак, деб ўйладим. Чўки ҳар икки гапнинг бирида: «Хўп бўлади, жоним», - деб қўярди. Гаплашиб бўлиб гўшани жойига қўйди ва ўғириниб эшик олдига мени кўриб қолди. Оппоқ юзи янаям оқариб: «Нима гап?» - деб сўради. Мен ҳар қанча ҳаракат қилсам ҳам, ўзимни ушлаб туролмадим, иктириб ўзимда эмасди. Унинг олдига қандай бориб қолганимни билмайман. Маҳкам қучоқлаб олдим. Эс-

ЯХШИЛИККА

ларни ва қолиб кетган қоғозларни олиб, маслаҳат олиш учун ойсининг олдига боради. Во-

ЁМОНЛИК

Беш йил олдин Махмуджон деган ўртоғим бир воқеани айтиб берган эди.

Махмуджон ишлаш учун Тошкентга бориб, Чирчиқ томонда бир яхши оила билан танишади. Шу оила аъзолари билан ҳамкорликда тирикчилик қилади. Оила аъзоларидан Ҳақимжон деган йигит бундан 7-8 йил олдин Тошкент шаҳрига бориб шахсий машинасида киракашлик қилади. Бир куни эрталаб рус миллатига мансуб бир аёл билан эркак машинани тўхатишиб Ҳақимжонга:

- Бир кунда ўртacha қанча пул топасан? - дейишади.

Ҳақимжон:

- Ўртacha кунига ўн минг сўм топаман, - дейди.

Улар:

- Унда биз сенга ўттиз минг сўм берамиз, шу бугун бизларни айтган жойларимизга олиб борасанми?-дейишади. Ҳақимжон бунақа дангал савдонга қўлдан бой беришни хохламайди. Уларнинг шартларига рози бўлади. Ҳақимжон янги миждозлари билан танишади.

Улар Россиядан келган эрхотин тadbиркорлар экан. Уларни айтган жойларига олиб боради. Куннинг кўп қисми кутиш билан ўтиб кетади. Киракашларга эса бунақа миждозлар жуда маъқул келади. Сабаб, кам ҳаракат, кам ёқилги харажати ва яхши даромад. Хизмат тугаганидан кейин Ҳақимжон уларни айтган жойларига тушириб, ўттиз минг сўм пулни олиб, яхши кайфиятда

бола-чақасининг олдига ошиқади. Уйига кириб, чироқнинг ёруғида машинанинг орқа ойнаси олдида битта сумка ва ҳар хил ташкилот ҳужжатлари қолиб кетганини кўради. Сумканинг ичидан эса уч минг доллар ва бир неча минг Россия пули чиқади. Уч минг доллар бу жуда катта пул. Ҳақимжон уларни тушириб кетган жойига бориб бир соатлар кутади. Бироқ улар қайтиб келишмайди. Ҳақимжон яна уйига қайтиб келиб, машинада қолиб кетган, ҳужжатларнинг орасини қидириб эрхотинга тегишли бирор бир шахсий ҳужжат топа олмайди. Фақатгина бир қоғозчанинг чеккасида ёзилган телефон номерини топади. Бир неча бор кўнгирок қилиб, жавоб ололмайди. Ўша кечаси билан ухлай олмай, эрталаб ҳаяжон билан уч минг дол-

кеани айтиб бергач ойсиси:

- Вой болам, Оллоҳим сени синовга қўйибди-ку! Бечора эрхотинлар бир кунлик хизматинг учун уч кунлик иш ҳақи тўлаган бўлсалар, яна сен бу пуллари қандай қилиб ҳазм қилишинг мумкин. Агар ҳозирок уларни топиб, омонатларини қайтариб бермасанг, яхшиликка ёмонлик бўлади. Бечораларга бу пуллар жуда зарур бўлса керак. Тезда йўлини қилиб, уларни излаб топ, омонатларини қайтиб бергин болам, - дейди. Ҳақимжон ойсининг гапларига амал қилиб, уларни топиб пуллари қайтариб беришни турли йўллари қилади. Нагижа бўлмагач, яна ўша қоғозчадаги телефон номерини дам бадам тераверади. Орадан беш-олти кун ўтиб, телефон гўшагини бир киши

кўтаради. Ҳақимжон бўлиб ўтган воқеани айтиб бериб, унинг машинасида бир эрхотин уч минг доллар пулини қолдириб кетгани ҳақида гапиради. Мабодо ўша эрхотин топилса, уларни келиб, омонатларини олишларини айтиб, телефон номерини ва уй адресини беради.

Уч кундан сўнг ўша россиялик эрхотин Ҳақимжоннинг уйига кириб келишади. Улар уч минг доллар ва бошқа қолиб кетган буюмларини қайтариб олишади ва хурсандликларидан кўзларига севинч ёши келади. Ҳақимжонни тарбия қилган ойсига ва ўзига мингдан-миг раҳматлар айтишади. Россиялик эрхотинлар оддий бир ўзбек хонадонидан кўрган бу мардлики қанча давраларда ва сўхбатларда такрор-такрор айтиб юрган бўлсалар керак. Агар бирор бир жой-

риб, катта муваффақиятга эришишларига сабаб, ойсиси айтганларидек, Оллоҳнинг синовидан яхши ўтганлиги бўлса керак.

Энди «Оила ва жамият» газетасининг 49-сонида берилган «Ўша одам зора инсофга келса» деган мақоладаги Зокиржоннинг етмиш тўрт минг сўм пулини олиб кетиб қолган киракаш ҳақида икки оғиз сўз. Аслида ақлли одам ҳеч қачон бировнинг сумкасини очиб қарамайди. Очиб қараганда ҳам, шунча пулни кўргановдан сўнг, шайтон унга шерик бўлиши мумкин. Шайтоннинг гапига кириб, ҳаром йўл билан топилган пуллар кишига ҳеч қачон яхшилик олиб келмайди. Ҳаётда ҳаром йўл билан ҳисобсиз пуллар топаётган

ҚАЙТМАСИН

да ўша эрхотин олдида ўзбек миллати ҳақида сўз кетиб қолса, ана шу биргина яхшилик ва мардлиқ туфайли миллатимизни кўзларга кўтариб мақтасалар ажаб эмас. Ана шу воқеанинг бўлиб ўтганига етти-саккиз йил бўлиб қолган. Газетхонлар: «Ҳақимжон ҳозир ҳам киракашлик қилаётганмикин?» - дея қизиқиб турганлари табиий албатта. Йўқ, киракашлик қилмайди. Ўртоғим Махмуджоннинг айтишига қараганда, орадан уч йил ўтмасдан Ҳақимжон ва ўша оила аъзолари катта тadbиркорлик билан шуғулланиб, бой-бадавлат бўлиб кетган эмиш.

Ҳақимжонлар оиласининг тезда бундай ўзга-

кишиларнинг ҳаётдан доим норози бўлиб юрганларнинг бир нечасининг гувоҳи бўлаяпмиз. Яхшилик деб инсонларни яхши, фарвон ҳаётга бошлаганларнинг ҳам гувоҳи бўлаяпмиз. Зокиржоннинг пуллари олиб кетиб қолган киракаш зора инсофга келса-ю, пуллари қайтариб олиб келиб берса, бир ёмонлик камаярмиди? Ёмонликка қўл уриб, инсофга келган кишини кўриб балки инсонларда ҳам эзгулик қилиш фикри пайдо бўлса ҳам ажаб эмас.

Расул САМАДОВ
Китоб шахри

Нигора ўз қилмишидан қаттиқ пушаймон. У қариндош-уруғлари, фарзандлари олдида бош кўтаролмайди. Нафс аталмиш ўлқон уни йўлдан оздириб, ўз домига тортиб кетди. Аёллик шаънини ерга уриб, қамоқ панжарасига тикди. Хўш, Нигоранинг бу кўйга тушишига нималар ва кимлар сабаб бўлди?

Нигора бунга аниқ жавоб беролмайди. Аёлнинг бундай аяқчи қисмати га рўзгорни эплолмайдиган бўшбаёв эр айбдорми? Ёки осон пул топишнинг кўчасига етаклаган дугонаси Сарвинозми? Лекин, энг асосийси шуки, у борига қаноат қилишни билмади.

Ҳозирча айбдорларни қидиришни бир чеккага қўйиб, бир муштипар, қўй оғзидан чўп олмаган аёлнинг бошидан ўтганларини, қандай қилиб жиноятчилик ботқоғига ботиб қолганини эшитайлик.

- Эрим ва тўрт фарзандим билан бировдан зиёд, бировдан кам яшардик, - дейди аёл афсус-надомат билан. - Ўзим ҳамшира, эрим ҳайдовчи бўлиб ишлардик. Иккаламиз топган маош билан рўзгорни амаллаб тебратса бўларди. Эрим эса ўтаётган шу кунимизга ҳам шукр қилар, кўпроқ пул топишни ўйламасди ҳам.

- Ҳой эр, болалар улгайиб бораепти, буларни уйлаш-жойлаш керак, дея жаврадим. Аммо эр «миқ» этса қани? Бўлмаса ҳайдовчилик ҳам ёмон касб эмас, астойдил ҳаракат қилиб рўзгорни бут қилиб қўйган ҳайдовчилар қамми? Хуллас, эримни ҳеч йўлга сололмадим...

Шундай кунларнинг бирида уйимизга ёшликдаги дугонам Сарвиноз келиб:

- Дугонажон, нима бўлди сенга? Қорангни кўрсатай демаясан? Биз тўрт-беш аёл биргалашиб гап ўйнаймиз. Сен ҳам даврамизга қўшилсанг бўларди, -деб қолди.

Мен унга бундай давраларга қўшила

СЎНГГИ ПУШАЙМОН...

олмаслигим сабабини тушунтирдим:

- Топганимиз рўзгордан ортмаепти. Гап-гаштакка пулни қаёқдан оламан, -дедим.

- Шунга ҳам қайғуриб ўтирибсанми? Ҳамшираликнинг бахридан ўт. Ўзим сенга сармождан оз-моз қўшиб юбораман. Кейин Ургут бозорига қатнаймиз. Ургутдан молларни кўтарасига харид қилиб, бу ерда сотамиз. Қарабсанки, тез орада пичоқинг мой устида бўлади.

Мен ҳеч ўйланиб ўтирмай дугонамнинг таклифига рози бўлдим. Арзиманган маош билан қачонгача учма-уч қилиб кун кечирамиз, ахир? Устига устак болалар катта бўлаяпти. Уларни ўқитиш, уйлаш, жойлаш керак. Агар озига қаноат қилиб, ҳаётимда юз бериши мумкин бўладиган кўпдан-кўп кўнгилсизликларни олдиндан билганимда эди, -дейди Нигора.

Шундан кейин нима бўлди дейсизми? Нигора таниш-билишлардан, қариндошлардан қолаверса, Сарвиноздан қарз кўтарди.

Кўп ўтмай икки дугона Ургут бозорига йўл олишди. Харидорбо моллардан

савдо қилишиб уйга қайтишди. Бу молларни тез бир ёқлик қилиб, фойдасини хомчўт қилиб кўрди. Қарасаки, уч-тўрт кунлик меҳнат эвазига нақ уч-тўрт ойлик маошини топибди. Шундай қилиб Нигора ишбилармон дугонаси билан сайру саёхатларни бошлаб юборди. Олган қарзларидан қутулиб, рўзгорига ҳам барака кирди.

Рўзгор бут бўлишга бўлдику-я, аммо у кундан-кунга ўзининг аёллик лафозини йўқота бошлади. У сайру саёхатларни кўпайтиргани, савдога муккасидан кетгани сайин, эри ва болаларидан кўнгли совиб борарди. Эр ва болалар ҳам Нигорадан узоқлашиб, бегоналашиб қолгандай эди.

Балки, Нигора шу топганига қаноат қилиб, савдосини бир маромда давом эттиравеганида бундай фалокат рўй бермасмиди? Аммо, пул топишга шунчалик берилиб кетдики, ҳаром билан ҳалолни, гуноҳ билан савобни буткул ёдидан чиқарди. Нима қилиб бўлса ҳам бойлик топиш дардида тушди.

Шундай кунларнинг бирида Нигора бир киши билан танишиб қолди. Исми Рустамбек...

- Янга, бу савдо-сотингиз билан бирингизни икки қиламан дегунча, қаддингиз букилади. Пул топишнинг бундан осон ва қулай йўллари ҳам бисёр.

Агар айтганимга кўнсангиз бир йилда топган даромадингизни бир кундаёқ топасиз. Гарантия бераман! Хўп сангиз, мен сизни бир оғайним билан учраштираман. Ишингиз юришиб кетса, белингизни оғритмасдан «кўк»идан «жарақ-жарақ» оласиз.

Нигора айтилган иш нима эканлигини тахминан биларди, шундай бўлса-да, шайтоний нафсининг куткусига учиб, Рустамнинг оғайниси билан учрашишга розилик берди.

Эртаси куни улар учрашдилар. Ўзини «Шокир» деб таништирган йигит дарров муддаога кўча қолди.

- Мана бу халтага солинган нарсани фалон манзилга элтасиз, - деди у. -Агар иш хамирдан қил сўғургандай битса, «кўк»идан тўрт минг оласиз. Ишимиз юришиб кетса, кейинги сафарги даромад бундан ҳам каттароқ бўлади.

Нигора нафсининг гапига кириб оғуфурушларнинг таклифига рози бўлди. Молни айтган жойга етказса, оладиган катта пуллар кўзини кўр, онгини қараёт қилган эди.

У юкни олиб манзилга жўнади.

«Ҳа, Нигорабону! Энди тезда бойиб кетасан. Қандинги ур», - дерди ўзига-ўзи. Бу ёнга омадмин юришиб кетса, данғиллама қаср қураман, машинанинг ҳам додаси менда бўлади,»-дея йўлда ширин орзу қилиб кетарди.

Аммо автобусни назорат постида тўхатишиб, текшира бошлаганида ҳамма орзулари бамисоли пушакдек ёрилиб кетди. У қўлга тушди. Афсус-надоматлари энди фойда бермади.

Нигора суд олдида ўз қилмиши учун жавоб берди. Пул топиш эвазига ширин оилавий бахтини, хотиржам ҳаётини бой берди.

Шукрулла ПАРПИЕВ

Садоқат топган бўлсалар, ўзлари ҳам ўта садоқатли ва вафодор бўлишади.

ЮЛДУЗЛАР МУЧАЛИНГИЗ ҲАҚИДА НИМА ДЕЙДИ?

Асрлар давомида мунажжимлар коинотдаги сайёралар ва юлдузларнинг жойлашиш ҳолатига қараб инсонларнинг келгусидаги тақдирини қандай бўлиши ҳақида олдиндан айта олганлар. Қуйида 2004 йилда ҳар бир мучал соҳибининг нималарга эътибор қилиши лозимлиги ҳақида гап боради:

- Сичир йилида (1948, 1960, 1972, 1984, 1996) туғилганлар учун: Омад ўзини кўп куттириб қўймайди. Тезда келади. Лекин у келганида

ҳовлиқиб қолмасдан ёки билмасдан қўлдан чиқариб юбормаслик ва маҳкам ушлаш учун жуда зийрак ва ҳушёр бўлиш керак. Айниқса юқори лавозимга ёки яхшироқ вазифага ишга ўтиш борасида.

- Сигир йилида (1949, 1961, 1973, 1985, 1997) туғилганлар учун: Кишиларга кўпроқ меҳр-муруват кўрсатиш эвазига, қалбларни ром этишлари мумкин. Айнан ана шундай муносабат туяфайли ишлари ривожланиб, ҳаётлари яхши томонга юз боради.

- Йўлбарс йилида (1950, 1962, 1974, 1986, 1998) туғилганлар учун: Ўзгалар билан муносабатда жуда ширин гапиришларига тўғри келади. Мақсад фақат ишни ҳалоллик билан бажаришга қаратилган бўлиши керак. Шунда омад кулиб боқади.

- Қуён йилида (1939, 1951, 1963, 1975, 1987,

1999) туғилганлар учун: Йил ҳар хил қутилмаган ва ўйлаб ҳаёл келтирилмаган ўзгаришларга жуда бой кечади. Баъзида ҳаёл қилган орзулари амалга ошириб қолиши ҳам ҳеч гап эмас. Бунга тайёр туриб, ҳовлиқиб қолмасалар бўлгани.

- Аждарҳо йилида (1940, 1952, 1964, 1976, 1988, 2000) туғилганлар учун: Янги дўстлар орттирганларида, синалган эски қадрдонларни унутмасликлар лозим. Янги йилда омад кулиб боқиши учун айнан ана шу эски қадрдонларнинг кўмаги асқотади. Улар билан қанчалик яхши муносабатда бўлсалар, шунчалик кўп омадга эришадилар.

- Илон йилида (1941, 1953, 1965, 1977, 1989, 2001) туғилганлар учун: Бу йилда ўйлаган орзуларига эришишлари учун (Давоми 15-бетда)

2004-ЙИЛ МАЙМУН ЙИЛИ: КИМНИ ҚАНДАЙ СИЙЛАЙДИ?

Буржнинг ўзига хос хусусиятлари

- Планета: Уран.
- Бахтли рақам: 4 ва барча 4 га бўлинувчи рақамлар.
- Рамзи: Қовға.
- Ранглари: Кўк, яшил, ва бинафша ранглари.
- Тошлари: Ёқут-аметист (рангли қимматбаҳо тош), лазур (кўкиш рангли қимматбаҳо тош).
- Омадли кунлари: Чоршанба ва шанба.
- Омадсиз куни: Якшанба.

2004 ЙИЛ УЧУН МАЪЛУМОТ

Бу бурждагилар учун йилнинг биринчи ойи тинч, осуда кечади. Лекин, иккинчи ойнинг дастлабки кунлариданоқ куч-ғайратли ортади ва ярим йил давомида ўз бошларидан турли воқеа-ҳодисаларни кечирадилар. Шу ўринда: "Кимгаки ҳаёт қанча кўп муруват кўрсатса, жавобини шунга яраша сўрайди", деган нақл ёдга келади. Аслида ҳам бу тўғри ҳақиқатдир: кўп нарсага эришишни истайсанми, шунга яраша ҳаракат қилмоқ лозим.

Қовғалар июл ойида бир мунча зерикарли кунларни ўтказадилар. Бу пайтда илоҳи бўлса ҳордик чиқариш фойдалидир. 16-17 июл кунлари қовғалар муҳим масалани ечишда, кундалик турмушда эҳтиёткорроқ бўлишлари тавсия этилади. Шу

кунларда тан жароҳати олиш хавфи бор. Август ойининг 1-6 саналарида муҳим масалаларни ҳал қилишда

аввал пухта ўйлаб, сўнг бирор бир ишни бажаришлари лозим. Сабаби шу кунлари рақиблари аралашуви билан ишлари битмай қолиши мумкин. Бошқа пайтларда ёз ва куз давомида бекорчиликка ўрин қолмайди. Аҳволлари моддий жиҳатдан яхшиланади. Октябр ойида ҳаракат ва интилишлари зое кетмай, мукофотга эришадилар. Моддий жиҳатдан тўқис бўлишдан ташқари раҳбарлик лавозимига кўтарилишлари ёки чет элга ишлаш учун боришлари учун ҳам имкон туғилиши мумкин. Бу ўзгаришлар 10 октябрдан 18 октябргача ёки 24 октябрдан 31 октябргача содир бўлиши қутилади.

Қовғалар учун ноябр-декабр ойлари одатдагидек тинч осуда ўтиши қутилади.

ҚОВҒА

(21 ЯНВАР - 20 ФЕВРАЛ)

Севги ва оилавий ҳаётда

Севги-муҳаббат масалалари қовға буржидагилар учун муҳим масъулиятдек туюлади. Шунинг учун бу бурж соҳиблари оила қуришаркан энг аввало ўзлари учун ҳамфикр излайдилар. Агар бировлар уларни муҳаббат тўрига ўраб олиш пайида бўлса жуда қийналадилар. Ҳатто яшашга бўлган қизиқишлари ҳам сўнади. Бироқ бу бурждагилар шу даражагача тушмасдан, тезгина бундай сеvgидан воз кечиб, дўстона муносабатга ўтиб олишлари ҳам ҳеч гап эмас.

Оилавий ҳаётга қовғалар жуда масъулият билан ёндошадилар. Ҳар хил кўнгил ҳушиқларга берилишдан кўра бола-чақа ортириб ўз наслларини давом эттириш ҳақида қайғуришни афзал кўришади. Хуллас, эрклари бўғилмаган бўлса ва ўз оилавий ҳаётларида оиладан меҳр, садоқат топган бўлсалар, ўзлари ҳам ўта садоқатли ва вафодор бўлишади.

КУЧ-ҚУВВАТ МАНБАИ

Бу бурж соҳиблари иплар билан ўзларига ёки яқинлари учун бирор нарсани ўз қўллари билан тўқисалар мазза қиладилар. Ҳар бир илиб олинган илмоқни санаб, унинг тўқилиши сифатига эътибор қаратаётганда барча ташвишларини, кераксиз асаб бузувчи нарсаларни унутадилар. Ана шу тўқиб ва уриниб даври уларга ором бағишлайди ва бу ўз навбатида таналаридаги куч-қувватни оширади.

ҚОВҒА - ФАРЗАНДЛАР

Бу буржда туғилган болалар топишмоқдек бўладилар. Уларни тарбиялаётган ота-оналари ҳамма нарсага тайёр туришлари лозим. Масалан: ҳозиргина тинчгина ўйнаб ўтирган болакай, бирданига тўпалонни бошлаши мумкин. Айни пайтда бу бурж болалари жуда зийрак, ҳозиржавоб ва билағон бўлишади. Уларда фикрлаш, текшириб кўриб аниқлаш қобилияти кучли. Шу билан бирга жуда ўзар бўлишади. Ҳар бир бажараётган ишини кўнгилдагидек чиқинини истаб ҳаракат қиладилар. Масалан: ҳаёлда ўйлаган уйчаларини курсалару, амалда ўшамас қайта-қайта бузиб, қуриб, кўнгилдагидек чиқмагунча тинчмайдилар. Уларни ўз фикридан қайтариш қийин. Бошлаган ва битмаган ишларини бир неча бор текшириб кўрадилар ва охири битирадилар.

Бу хусусият ва феълни яхши томонга буриб, тез-тез мақтаб турилса, улардан ажойиб ихтирочилар чиқади.

НИМАНИ ЁҚТИРАДИ?

Қовға буржидагилар учун уй шароити, осойишта дам олиш жойи ҳисобланади. Ҳар хил қимматбаҳо мебеллар, қандиллар, биллур идишларни кераксиз ва жой олувчи буюмлар деб ҳисоблайдилар. Уй тоза ва озода бўлса, энг керакли кўзга кўп ташланмайдиган, кундалик турмуш учун керакли бўлган энг асосий буюмлар бўлса бас.

Алоҳида севиб тановул қиладиган таомлари йўқ. Овқат танламайдилар, масалан, гўшт майдалагичдан чиқарилган хом гўштни ёки қуритилган ун шаклидаги сутни, бананли творогни ёки шунга ўхшаш қўғина овқатларни оч бўлганда индамай еб кетаверишлари мумкин. Шундай бўлса-да, кўпчилик қовғалар кўпроқ табиий маҳсулотлардан тайёрланган овқатларни маъқул кўрадилар. Гўштилик, сутлик сабзавотлардан бўлган овқатларни жуда ёқтирадилар.

Таналаридаги энг ожив ва сезгир жойлари бошлари ва оёқ товонларидир.

ДИД ВА ЛИБОСИ

Муҳим учрашувга шошилаётган қовға буржидагиларда "Нима кийсам экан" деган савол туғилганда, мунажжимлар ўзларининг қуйидаги тавсияларини билдирадилар.

Қовға буржидагиларга кўзга тез ташланувчи рангли матолардан кийим кийиш тавсия этилади. Масалан: салат рангли (сарик-яшил), кўк яшил, кўк, қизил ва ҳоказо ранглари жуда ярашади.

Эрақларга кўпроқ эркинроқ услубда тикилган кийимлар жуда ярашади. Бу кийимлар, ипақдан ёки енгилроқ матолардан бўлса янада кўркам кўринади.

ЮЛДУЗЛАР МУЧАЛИНГИЗ ҲАҚИДА НИМА ДЕЙДИ?

(Давоми. Боши 14-бетда)
юқори мартабали инсоннинг кўмак бериши қутилади. Ҳар хил тadbирлар ва йиғинларда қатнашсалар ўзларига хомийлик қиладиган юқори мартабали инсонни учратиб қолишлари ва унинг таклифи туфайли омад кулиб боқиши мумкин.
- **От йилида (1942, 1954, 1966, 1978, 1990, 2002) туғилганлар учун:** Тинимсиз меҳнати билан ўз мақсадларига эришишлари мумкин. Яхшилаб ва кўнглидагидек дам олишни ҳам унутмаслик лозим.
- **Кўй йилида (1943, 1955, 1967,**

1979, 1991) туғилганлар учун: "Сабр таги олтин", "Секин юрсанг узоққа эсон-омон етасан", нақллари амал қилиб бошлаган ишларини охирига етказиб бўлгандан сўнг, бошқасини бошлаб ва уни ҳам охирига етказиб, шу тарзда ҳаётни давом эттирсалар омад унга албатта кулиб боқадди.
- **Маймун йилида (1944, 1956, 1968, 1980, 1992) туғилганлар учун:** Йил ўзлариники-гўёки кенг раvon йўлда кетаяптилар. Бироқ "Тоққа чиқмасанг дўлона қайда", - деган мақолга амал қилишлари,

яъни истаган орзуларига яраша ҳаракат қилишлари керак. Шунда омад кулиб боқадди.
- **Товуқ йилида (1945, 1957, 1969, 1981, 1995) туғилганлар учун:** Ўз орзулари, хоҳиш-истакларини яхшилаб оқ қозоғга ёзиб чиқсалар, барча орзу-истаклари ижобат бўлармиш. Ҳатто ўзлари истаганларидан ҳам кўпроқ муваффақиятга эришиб хурсанд бўлишлари мумкин.
- **Ит йилида (1946, 1958, 1970, 1982, 1994) туғилганлар учун:** Эски дўстларидан ажралиб хафсалари пир бўлиши ёки хафа бўлишлари мумкин. Лекин шундай ҳолат содир бўлганда асло хафа бўлма-

синлар. Жуда яхши инсонлар билан танишишлари, шу туфайли ишлари ўнгидан келиб, омадга эришишлари қутилади.
- **Тўнғиз йилида (1947, 1959, 1971, 1983, 1995) туғилганлар учун:** Ҳар қандай ялтироқ тош ҳам олтин эмас, деганларидек, омад ҳам улар кутган жойдан келмасдан, ўйламаган, изламаган ва кутмаган жойдан лоп этиб қиқиб қолиши мумкин. Хуллас кутиб, бехосдан омад кулиб боқиб, хурсандчилигингиз бир олам бўлади.

Буржнинг ўзига хос хусусиятлари

Планета: Нептун.
Бахт келтирувчи рақам: 7 ва барча 7га бўлинувчи рақамлар.
Рамзи: Карама-қарши томонларга сузувчи иккита балиқча.
Ранглири: Осмонранг, оқиш бинафша ранг, кўк, кулранг ва кизғиш бинафша ранглар.
Тошлари: Сапфир (яшил ёки кўк рангли ёқут), марварид, аметист (ранги қимматбахо тош).
Омадли кунлари: Душанба, chorshanба.
Омадсиз кунлар: Пайшанба.

2004 йил учун МАЪЛУМОТ

2004 йилнинг бошланиши бу бурж соҳиблари учун ҳам ҳар хил воқеа-ҳодисаларга бой бўлади. 5-6 феврал кунлари яхши ният билан бошлаган ишлари амалда бошқачароқ бўлиб чиқиши, феврал ойининг бошларида туғилганларнинг оилаларида ёки иш жойларида бирор бир муаммолар пайдо бўлиши мумкин. Лекин бу муаммолар ҳал бўлиб тезда ўтиб кетади. Шу муаммолар туфайли келгусида бажаришлари керак бўлган ишларини пухталиқ билан ишлаш кераклигини тушуниб етадилар ва келгусидаги муваффақиятлари ёки муваффақиятсизликлари фақат ўзларининг саъй-ҳаракатлари билан содир бўлиши мумкинлигини тушуниб, шунга кўра иш қиладилар. Яъни "нимани эксанг шуни ўрасан", "ҳеч кимга ёмонлик қилмасанг"

сенга ҳам ҳеч ким ёмонлик қилмайди", деган нақлларга амал қилсалар, олам гулистон. Март ва апрелнинг ярмиси жуда осуда ва одатдагидай тинч ўтади. Ёзга чиқиб оилага доир турли ташвишлар пайдо бўлиши мумкин. Уй-жойларни таъмирлаш керак бўлади. Июл ойида эса меҳнатлари самараси қувонтиради. Кўтаринки руҳ ва омад ёр бўлади. Янги турмуш курганлар асал ойини шодумонлик билан ўтказдилар. Ота-оналар гўё қайтадан ёшаргандек бахтиёр бўладилар. Бобо ва бувилар ўз набиралари бахтидан кўнглилари тўлади. Хуллас балиқлар ажойиб кунларни бошдан кечирадилар.
Август ойининг бошларида куч-қувватлари сустлашиб, соғликлари панд бериши мумкин. Куз ва қиш ойлари яна тинч ва осуда кечади. Фақат севимли кишиларидан андак хафа бўлишлари ёки чет эл сафарига кетаётганлар эса ҳужжат тайёрлашда қийинчилик сезишлари мумкин.

БАЛИҚ (21 ФЕВРАЛ - 20 МАРТ)

Севги ва оилавий ҳаётда

Балиқлар бир кишини севиш ёки унга ўрганиб қолишга мойил эмаслар. Ҳаётда фақат сеvgи-муҳаббат билан қаноатланмай, уларга дўстона муносабат, ҳамфирқлик ҳам керак бўлади. Улар ўзлари истаган севгини, муносабатни бошқалардан ҳам худди шу тарзда излайдилар. Танқидни ёқтирмайдилар. Танлаган, севган инсонларига вафодор, садоқатли бўлиб яшай оладилар. Лекин севги бо-бида бирор киши уларни алдаган бўлса қалбларида ўз вақтида чуқур алам қолади ва бу аламларини ҳар хил спиртли ичимликлардан олишлари мумкин. Маълум вақт ўтгандан сўнг ҳам

эслаб юрадилар. Балиқлар бошқа бурждагиларга нисбатан раҳмсизроқ, кўнгли каттикроқ бўлишади. Оилада меҳрибон. Ўз фарзандларини жуда севадилар.

ДИД ВА ЛИБОСИ

Мухим бир учрашувга шошаётган бу бурж соҳибларида: "Нима кийсам экан?" деган саволга мунажжимлар куйдагиларни тавсия этадилар. Мақсад атрофдагиларнинг назарини қозониш керак бўлганда, аёллар учун энг яхши кийим оқиш рангли ёки сал ялтироқ кумушсимон рангли матоҳлардан тикилган костюмлар, кўйлақлар ҳисобланади. Бу кийимлар уларга жуда ярашади. Мўйналар билан безатилган пальтолар ҳам уларни янада кўркем этиб кўрсатади.
Эркеклар учун эса ҳаво ранг, бинафша ранг, оч кўк, кумуш, оқ рангли кўйлақлар, костюмлар ва спорт кийимлари жуда ярашиши таъкидланади.

БАЛИҚ ФАРЗАНДЛАР

Бу буржда туғилган болалар жудаям ёқимтой бўлишади. Эътибор бериб қаралса худди эртақларда айтилган ва осмондан тушган фаришталар каби чиройлик бўлишади. Бироқ улар ўзларига яраша феъл-атворга ҳам эга. Бирор нарсадан кўрқсалар анча вақтгача унута олмасликлари, кундузи мазза қилиб ухлаб кечаси билан уйғоқ юришлари мумкин. Қанчалик нозик ва кўрқоқ бўлсалар ҳам қайсарроқ бўлишади. Катталарнинг танбехлари ҳар доим ҳам уларга ёқавермайди. Ўз билганларидан қолмайдилар. Мажбур қилинса йил а б - сиктаб ўз нозикликларини билдиришади. Шунинг учун ота-оналари уларни тарбиялашда аста-секинлик билан ҳаёт тартибларига ўргатиб боришлари лозим.

Дилбар ва Л. АҲМЕДОВА тайёрлашди.

Нимани ёқтиради?

Бу бурждагилар ўз уйларида кўпроқ ҳар хил табиий ва очиқлиб турувчи гуллар бўлишини, уй деворларида безаклар, расмлар ва ҳоказолар бўлишини жуда ёқтирадилар. Эркеклар учун уй-жой тоза бўлишининг аҳамияти йўқ. Атрофларида кераксиз буюмлар қалашиб ётса ҳам аҳамият бермай, ўзларини жуда яхши ҳис этадилар. Аксинча, бу буюмлар уларга завқ-шавқ бағишлайди.
Балиқли, гўшти овуқларни зирavorлар ва яхши вино билан истеъмол қилиш жони диллари. Улар учун таркибда темир моддаси бор маҳсулотларни истеъмол қилиш фойдали ҳисобланади. Масалан, гул қарам, олма, салатлар, майиз, хантал томири қўшилган салатлар ва ҳоказолар. Таналаридаги энг сезгир ва ожиз жойлари оёқ товонлари.

КУЧ-КУВВАТ МАНБАИ

Балиқ буржидагилар агар ҳар хил хушбўй ҳид таратувчи шамларни, лампаларни ёқиб унинг бўйидан нафас олсалар хузур қиларканлар. Айниқса атиргуллар, жасмин каби нозик ҳид таратувчи гулларнинг ҳиди уларга жуда ёқаркан. Хуллас, хушбўй ҳид ва ёруғлик уларга куч-қувват бағишлайди.

2004-ЙИЛ МАЙМУН ЙИЛИ: КИМИНИ ҚАНДАЙ СИЙЛАЙДИ?

ҚАНДАЙ БЎЙИНБОҒ ТАҚИШ КЕРАК

Галстук (бўйинбоғ)ни болаш азалдан одамларга жуда қийиндан-қийин иш туюлади. Аслида эса қоидага риоя қилинса, бу широятда осондан-осон юмуш.

Галстукни сийсатчилар, давлат хизматчилари, артистлар, ресторан хизматчилари, шунингдек энг олифталар тақшади. Дунёда қандай галстук таққанга қараб қандай табақа ва қандай гуруҳга мансубликни ҳам ифодалашади.

ИШБИЛАРМОНЛИК ГАЛСТУГИ

Инглизлар тамойилига кўра, иш галстуги энг зерикарли ва кўримсиздир. 10 долларлик галстук билан дизайнер ижод махсули бўлган энг қимматбахо галстукдан фарқлаш қийин иш. Энг яхши галстук бу энг қимматдир.

ГАЛСТУКНИ ҚАНДАЙ ТАҚИШ КЕРАК?

Галстук кўйлак ёқасининг учигача қоплаб олмаслиги керак. Бунинг учун кўйлакни яхши танлай билиш керак. Ёқа бўйинни бўғмаслиги, шунингдек тананинг кўкрак қисми кўринадиган даражада очик бўлмаслиги лозим.

Одатда яхши бичиб тикилган кўйлак ёқаси шундай бўлмоғи керакки унинг ёқаси галстукни ёпиб туриши, бўйинни бўғмаслиги керак.

Галстукнинг бойланган жойи ёқа марказида бўлиши керак. Ёқанинг энг тепадаги биринчи тугмаси очик қолсин.

Галстук кўйлакда ана шу тарзда туриши лозим.

Ёқада қийқ турса, бойланган қисми пастроқда турса, яхшиси галстук тақмай кўя қолинг.

Галстукнинг энг яхшиси жун ва шойи иплари аралаштириб тўқилгандир. Бу хилдаги галстукни тақиб муҳим учрашувларга, умуман хоҳлаган жойга боришингиз мумкин, фақат бу галстукка мос кўйлак ва костюмни тўғри танлай олишингиз лозим, холос.

Саида тайёрлади.

КЎЙЛАК ТАНЛАШНИ БИЛАСИЗМИ?

Аёл киши эркакларнинг қайси жиҳатларига кўпроқ эътибор беради? Баъзи аёлларни эркакларнинг овози, бошқаларини кўзларининг ранги мафтун этади. Аммо ҳар қандай аёл эркак кишининг туфлисининг тозалиги-ю, костюми рангига муносиб танланган кўйлагига албатта эътибор қилади. Туфлингизни ялтирагунча артиб, тозалаш мумкин, аммо баъзан кўйлакни костюмга тўғри танлашни ҳамма эркаклар ҳам эпллайверишмайди.

Ишга киядиган костюмингизга фақат оқ рангли эмас, балки оч жигарранг, ҳаворанг, оч-пушти рангли кўйлаklar ҳам мос тушади.

Оқшомги зиефатларга фақат оқ рангли кўйлаklarни кийинг.

Костюмдан кўра тўқроқ рангли кўйлаklarни кийиш ҳозир русм бўлган. Бу хилдаги кийимни салобатли ишбилармонлар ҳам кийиши мумкин.

Кундуз кунни кийиладиган костюмларга нафақат бир хил рангдаги кўйлаklar, балки

жуда нозик йўл-йўл шаклли кўйлаklar ҳам мос келади.

Катак-катак кўйлаklarни свитер ёки курткалар ости-

дан кийиш мумкин, фақат иш-хонага кийиб бориш тавсия қилинмайди.

Муҳим ишларни бажариб келиш учун кийиладиган костюмларга ёқасининг учи тугмачага қадаладиган кўйлаklar кийиш аънанавийдир.

Ҳозир галстук тақмай киядиган кўйлаklar урф бўлган. Бундай кўйлак ёқасини костюм ёқасига тақаб кийилади.

БАНКАДАГИ КОМПОТ БУЗИЛА БОШЛАСА...

... ҳечқиси йўқ. Компотдаги витаминлар ҳали ўз қучини йўқотмаган. Банкани очиб кастрюлкага солиб яхшилаб қайнатмоқ керак. Банка қайта стерилизация қилиниб темир қопқоқ билан маҳкам бекитилади. Умуман банклар қоронғи ва салқин жойда сақланса мақсадга мувофиқдир.

ЧОЙНАКДАГИ ҚУЙКАНИ ТОЗАЛАШНИНГ ЭНГ ОСОН УСУЛИ

Бу ишни бажаришнинг тез ва самарали усули - сувли чойнакка сирка (1 литр сувга 1-2 чой қошиқ) қўшиб қайнатишдир. Бу усулни электр чойнакларга ҳам қўллаш мумкин. Агар сирка идишига зарар етказиши мумкин деса, уни кир ювиш содаси (1 стакан сувга 1 чой қошиқ) билан қайнатилган картошка сувини солиб ҳам қайнатиш мумкин. Бу сувлар қуйқани юмшатади ва ювиб ташлаш осон кечади.

ЛОВИЯНИ ТЕЗ ПИШИРИШ ЙЎЛИ

Бунинг бир неча йўли бор. Аввало ловия 3-4 соат совуқ сувга солиб қўйилади. Сўнгра кўпроқ сув солинган кастрюлкада, қопқоғи ёпиқ ҳолда, паст оловда қайнатилади. Сувга озроқ шакар солиниб, ловиянинг пишиши тезлашади.

Дилбар тайёрлади

Ўзингиз ва уй

Рўзворингиз учун

рангли, сирка кислотаси аралашмаси (1 литр сувга 1 ош қошиқ) шимдирилган мато ёпамиз ва яхшилаб "урамиз". Бундай "массаждан" сўнг мебелингиз чангдан фориғ бўлади.

Юмшоқ мебелингизни тузли сувга шимдирилган икки қаватли дока билан ўралган қаттиқ чўтка билан тозаласангиз яхши фойда беради.

ГИЛАМЛАРНИ ТОЗАЛАШ

Гиламингизни чангини қоқиб, кейин бир неча ум майда туз сепиб, ундан сўнг тоза супурги билан супиринг. Туз ўрнида куруқ чойни ҳам ишлатиш мумкин.

Гиламингизнинг ранги тиниклашиши учун сирка кислотаси, тузли сув ва лимон шарбатига ёки нашатир спирти аралашмасига шимдирилган паролон парчаси билан артишингиз керак.

Гиламингиз майин ва юмшоқ бўлиши учун, тозаловчи хомашё сифатида тузланган қарам салатидан фойдаланинг.

Хулқар тайёрлади

КАТТА УЙ ТОЗАЛАШНИНГ КИЧИК СИРЛАРИ

Бир кунни эрта туриб бирдан дераза ойналари кўёшнинг заррин нурларини ўтказмаётганини, мебелингиз чанг босганидан хиралашиб қолганини сезиб қоласиз. Уйингиз файзсиздек кўринади кўзингизга. Қайгўга чўкманг, бу муаммоларни бир кундаёқ бартараф эттишингиз мумкин.

Уйингизни йиғиштиришда замонавий техник тозалаш воситаларидан фойдаланишингиз мумкин. Аммо бу имконият бўлмаган чоғда бувиляримиздан қолган усулларни қўллашингиз ҳам яхши натижа беради.

ОЙНА ЮВИШ

Дераза ойнаси, роми ва тоқчасини нашатир спирти (1 литр сувга 1 қошиқ) ёки сирка кислотаси (1 литр сувга 2 ош қошиқ) қўшилган сув билан ювсангиз тозаллиги кўзингизни қамаштиради.

Ойна камроқ ифлос бўлиши учун уни ювганингиздан сўнг бир неча томчи нашатир спирти қўшилган глициринли сув аралашмаси билан артишингиз керак.

МЕБЕЛ ТОЗАЛАШ

Эски доғларни кетказиш учун қарам суви ёки туз ва ўсимлик ёғи қоришмасига шимдирилган чарм териси парчаси билан артинг.

Хўл идишлардан қолган мебелингиз доғларидан грек ёнғоғи мағзи билан артинг.

Иссиқ идишлардан қолган оқ доғларни этил спирти ва

ўсимлик ёғидан тенг қисмдан қўшилган аралашма билан артиб кетказишингиз мумкин.

Табиий эманан тайёрланган мебел устидаги сув ва ёғдан қолган доғни кетказиш учун сигарет кукунига қўшилган озроқ қисм ўсимлик ёғини ишлатиш мумкин. Доғ жойни куруқ жун мато билан ишқаланг.

Юмшоқ мебелларни қоқиб учун, унинг устига тоза, очик

КИЧИК ЧИЛА

19 январдан бошлаб давлат ойна кираради. Бу ой 18 февралгача 31 кун давом этади. Ушбу ойда яна ўзбекистонда - "Крвга" форсча-да, "дўл" номи билан аталуви бурж хўкмронлик қилади.

Авал айтилган-идек, деҳқонлар бу ойни кичик чилла ҳам дейдилар. Кичик чилла катта қор ва аёз-ли изгиринлар билан дохил бўлади. Соғуқ кунлар давом этаверади. Бу фикрни тасдиқловчи яна бир далил бор. Ҳисобдонлар ёз билан қиш, куз билан баҳорни таққослаб ҳам об-ҳавонинг қандай келишини олдиндан айтдилар. Чунони, ёз қанчалик қуруқ ва иссиқ кечса, қиш шу қадар серёгин ва соғуқ бўлади, дейдилар. Айтилик, саратоннинг ўн учидан ўн саккизига қадар 40-45 даража иссиқ бўлса, чилланинг худди шу кунлари қор, буронлар ва қаттиқ соғуқлар билан ўтади.

Тўқсоннинг тенг ярми ўтган, (8 февраль) қантар оғади. Яъни қиш тобора қамайишга юз тутиб, табиат иссиқлик сари силқийверади. Қорнинг эриши тезлашади. Шу боисдан ҳам "қантар оғса қор турмас", дейдилар. Қантар оғқан кундан эътиборан қуёш нури тушган ерлардан буғ кўтарилади.

Яъни ерининг ички ҳарорати юзага уради. Табиатнинг ушбу даври бошланади. Ойнинг охири, хусусан, учинчи ўн кунлигига бориб далалар, қирлар сабзиранг тусга қиради, қори эриган ерларда бойнечақ ва митти гуллар кўзга ташланади. Дарахлар танасига сув югуриб, тол ва терак қаби дарахлар куртаги, айниқса тез катталашаверади. Ҳаво илиқ келган йиллари бодом ва хатто ўрик дарахлари гуллаб қолади. Кунлар сезиларли даражада узаяди. Жадий ойида кунлар 1-2 минутдан узайган бўлса, энди бу 4-5 минутни ташкил этади. Нихоят, кичик чилла навбатни буржи ҳокийининг сўнги ойи-хутга топширади.

Деҳқон қўлағи экиш мавсумига тайёргарликни қучайтиради. Боғбонлар фурсатдан фойдаланиб мевали дарахларни кесиб, шакл бериш ишларини иложи борица тугаллашга шошиладилар.

Қантар оғиб, қор эрий бошлаганидан сўнг бўладиган иссиқ кунлар кишиларга шавқ-заъқ, қувон баянлайди. Гоҳида баҳор нафаси уфургандек бўлади. Атрофда қишнинг ўтказиш учун иссиқ ўлкаларга кетиб қолган баъзи қушларнинг овози эшитила бошлайди. Хуллас, минтақамиз табиати уйғониб сари юз тулади.

Анора НАРЗИКУЛОВА

Дўсту қадрдонлари Уруш ва меҳнат фахрийси Бектош Раҳимовга ўғли

Баҳодир РАҲИМОВНИНГ вафот этганиги муносабати билан чуқур таъзия ихроқ этади.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Оила ва жамият

Фойдаланилмаган кўлэмалар тахлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб қилинмайди.

Газетадан кўчириб босилганда «Оила ва жамият»дан олинганлиги албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
 Табриклар, эълонлар: 133-04-50
 Бўлимлар: Оила -133-04-35, 134-25-46
 Бухгалтерия: 132-07-41

Манзилимиз: Тошкент - 700000
 Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй.

Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа компанияси босмахонасида чоп этилади. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
 Босишга топшириш вақти - 20.00
 Босишга топширилди - 21.00

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» Акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот ва ахборот агентлигида № 027 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма Г - 140. Формати А-3, ҳажми 4 босма тобоқ, Адади - 18403

Саҳифаловчи — А. ТОҲИРОВ.
 Рассом — Н. ХОЛМУРОДОВ.
 Навбатчи — Ҳ. ХОТАМБОВА.
 Мусаҳҳих — С. САЙДАЛИМОВ.